

Poortgebied Bergsche Heide

Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling

Verantwoording

Titel: Poortgebied Bergsche Heide
Onderwerp: Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling
Projectnummer: 51002190
Klant: Port of Bergen op Zoom B.V
Referentienummer: Text.
Versie: C2

Datum: 06-05-2022

Auteur: Matthijs Vrij Peerdeman
E-mailadres: matthijs.vrijpeerdeman@sweco.nl

Gecontroleerd door: Cor van Duin

Vrijgegeven door: Lourens Hogenbirk

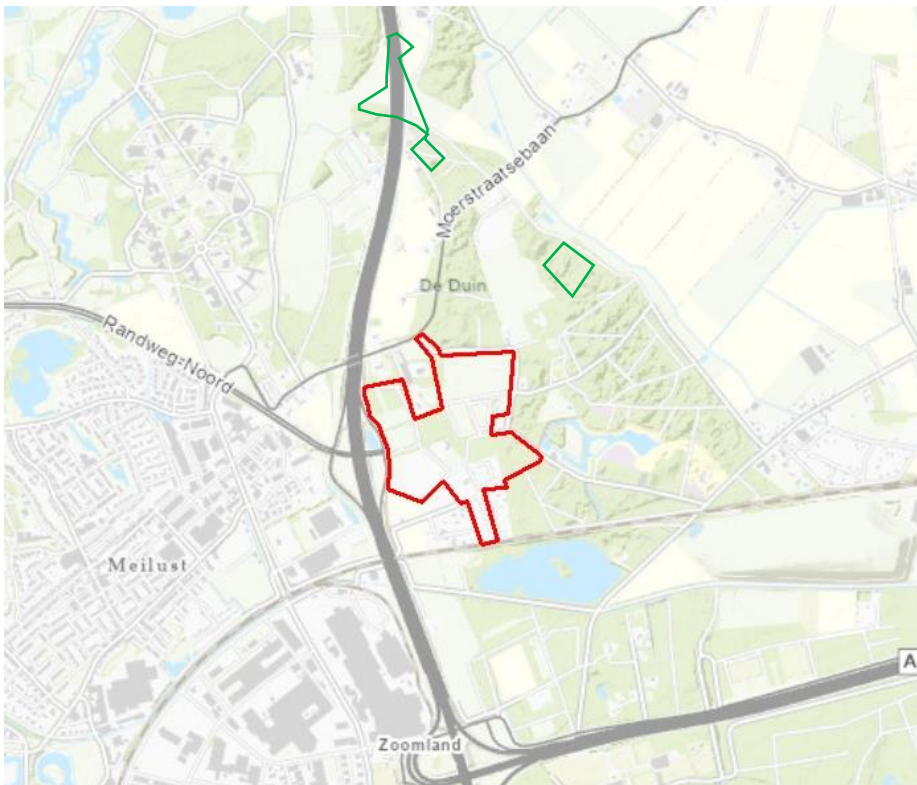
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Voorgeschiedenis	6
1.3	Milieueffectrapportage	6
1.4	Te nemen besluiten	11
1.5	Doel van deze aanmeldingsnotitie	11
1.6	Procedure m.e.r.-beoordeling	13
1.7	Leeswijzer	13
2.	Kenmerken van het project	15
2.1	Inleiding	15
2.2	Poortgebied Bergsche Heide	17
3.	Locatie van het project	20
3.1	Inleiding	20
3.2	Bestaand grondgebruik	21
3.3	Cultuurhistorische en landschappelijke waarden	22
3.4	Archeologische waarden	23
3.5	Aardkundige waarden	23
3.6	Beschermde natuurgebieden	23
3.7	Bodem en (grond)water	25
4.	Kenmerken van de potentiële effecten	27
4.1	Inleiding	27
4.2	Natuur	29
4.3	Verkeer	31
4.4	Geluid	32
4.5	Externe veiligheid	33
4.6	Luchtkwaliteit	35
4.7	Cultuurhistorie en landschap	35
4.8	Archeologie	36
4.9	Aardkundige waarden	37
4.10	Bodem	37
4.11	Water	37
5.	Conclusie t.a.v. mogelijk aanzienlijke milieueffecten	38
5.1	Doel van deze aanmeldingsnotitie	38
5.2	Conclusie aanmeldingsnotitie	38
5.3	Conclusie over aanzienlijke milieueffecten	39

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Port of Bergen op Zoom B.V. is voornemens om het Poortgebied Bergsche Heide te herontwikkelen om een kwaliteitsimpuls aan het gebied te geven. De ontwikkeling van het Poortgebied Bergsche Heide heeft betrekking op de omvorming en opwaardering van het bestaande recreatiepark (Vredenburg). Om de herontwikkeling planologisch mogelijk te maken moet het bestemmingsplan worden aangepast. Om het milieu een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming van het bestemmingsplan, moet worden getoetst of in het kader van deze ontwikkeling een milieueffectrapportage nodig is. Uit het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) volgt dat voor deze ontwikkeling een m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd. In deze aanmeldingsnotitie is de informatie opgenomen die nodig is voor de m.e.r.-beoordeling.

Figuur 1.1

Ligging plangebied Poortgebied Bergsche Heide (rode contour). In groen zijn natuurcompensatiegebieden aangegeven.

1.2 Voorgeschiedenis

In december 2018 heeft de gemeenteraad van Bergen op Zoom het bestemmingsplan 'Poortgebied Bergsche Heide en ontsluitingsweg' vastgesteld. De raad heeft bij de voorbereiding van het bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld en onderzocht of belangrijke negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten. Op grond van de m.e.r.-beoordeling is besloten dat er geen PlanMER nodig is.

Tegen het bestemmingsplan is beroep aangetekend, als gevolg waarvan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Verder: de Afdeling) het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan op 24 december 2019 heeft vernietigd. Een van de gronden voor beroep is het feit dat appellant van mening is dat bij het bestemmingsplan een PlanMER opgesteld had moeten worden. De reden hiervoor is dat significant negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Daarom had nader onderbouwd moeten worden dat de toename van stikstofdepositie geen significant negatieve effecten oplevert, of men had middels een passende beoordeling de zekerheid moeten verkrijgen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Als blijkt dat een passende beoordeling nodig is, moet bij de voorbereiding van het plan ook een milieueffectrapport worden gemaakt en kan de raad niet volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling, aldus het beroep.

Als gevolg van de vernietiging van het besluit is onderzocht op welke wijze de effecten van de ontwikkeling als gevolg van stikstofdepositie kunnen worden beperkt. Onderdeel van het plan is om dit te doen middels interne en externe saldering. Bij externe saldering is er conform wet- en regelgeving een passende beoordeling nodig en tot voorkort daarmee ook een milieueffectrapport. Echter, sinds de uitspraak van de Afdeling die heeft geleid tot vernietiging van het bestemmingsplan, zijn er enkele wijzigingen opgetreden in wet- en regelgeving. De gevolgen hiervan voor de m.e.r.-procedure wordt beschreven in paragraaf 1.3.

1.3 Milieueffectrapportage

1.3.1 M.e.r.(-beoordeling): waarom en wanneer?

Het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.) is ontwikkeld om het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Een m.e.r. is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid die kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Er zijn drie onafhankelijke aanvliegroutes die kunnen leiden tot een m.e.r.-plicht:

1. Toetsing aan het Besluit milieueffectrapportage;
2. Passende beoordeling in combinatie met een plan;
3. Provinciale Milieuverordening.

In de volgende subparagrafen wordt aan deze drie opties getoetst.

1.3.2 M.e.r.-(beoordelings)plicht op basis van toetsing Besluit m.e.r.

Conclusie → Het project Poortgebied Bergsche Heide leidt wel tot een project-m.e.r.-beoordelingsplicht op basis van bijlage D van het Besluit m.e.r.

Toelichting op conclusie

Het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is essentieel om te kunnen bepalen of bij de voorbereiding van een plan of een besluit een m.e.r.-(beoordelings)procedure moet worden doorlopen. Voor een aantal activiteiten geldt een zogenoemde m.e.r.-plicht (Bijlage C in het Besluit m.e.r., ook wel C-lijst genoemd). Deze activiteiten worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Voor andere activiteiten geldt dat zij afhankelijk van de omstandigheden nadelige milieugevolgen *kunnen* hebben (Bijlage D in het Besluit m.e.r., ook wel D-lijst genoemd). Voor deze laatste activiteiten geldt een zogenaamde m.e.r.-beoordelingsplicht.

De onderhavige activiteit betreft drie activiteiten uit het Besluit m.e.r. De realisatie van de parkeervoorziening met horecagelegenheid is een stedelijk ontwikkelingsproject (D 11.2). De realisatie van een nieuw hotel en de herontwikkeling van het recreatiepark vallen onder activiteit D 10. Tot slot betreft de natuurontwikkeling een landinrichtingsproject (D 9). In tabel 1.1 zijn de activiteiten uit het Besluit m.e.r. opgenomen.

	Kolom 1 Activiteiten	Kolom 2 Gevallen	Kolom 3 Plannen	Kolom 4 Besluiten
D 9	Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 1°. een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw of 2°. vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 hectare of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, het plan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden.	De vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied dan wel een plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden dan wel bij het ontbreken daarvan het plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.
D 10	De aanleg, wijziging of uitbreiding van: a. skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen; b. jachthavens. c. vakantiedorpen en	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. 250.000 bezoekers of meer per jaar, 2°. een oppervlakte van 25 hectare of meer,	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het	De vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied dan wel een plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden dan wel bij het

Tabel 1.1

Activiteit D9 en D 10 uit het Besluit milieueffectrapportage (bekeken d.d. 22-04-2022)

	hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen, d. permanente kampeer- en caravanterreinen, of e. themaparken.	3°. 100 ligplaatsen of meer of 4°. een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.	inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, het reconstructieplan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden.	ontbreken daarvan het plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.
D 11.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. een oppervlakte van 100 hectare of meer, 2°. een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of 3°. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m ² of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.	De vaststelling van het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

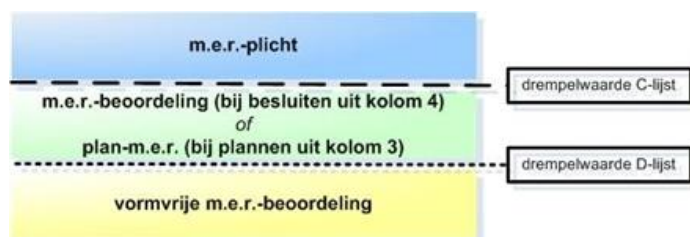
Het Besluit m.e.r. geeft onder 'gevallen' per activiteit aan wat de relevante drempel is voor een m.e.r.-(beoordelings)plicht. Daarbij kunnen de volgende situaties zich voordoen (zie ook figuur 1.2):

1. Een project zit boven drempelwaarde van een activiteit uit de C-lijst. In dat geval geldt een rechtstreekse m.e.r.-plicht voor plannen en besluiten uit kolom 3 en 4.
2. Een project zit onder de drempelwaarde van een activiteit uit de C-lijst, maar boven de drempelwaarde van een activiteit uit de D-lijst. In dat geval geldt voor een plan dat is aangewezen in kolom 3 een directe m.e.r.-plicht. Voor besluiten die zijn aangewezen in kolom 4 geldt een formele m.e.r.-beoordelingsplicht.
3. Een project blijft onder de drempelwaarde van de activiteit uit de D-lijst. Voor die projecten moet via een ('vormvrije') m.e.r.-beoordeling worden bepaald of een MER nodig is.

De voorgenomen activiteit staat niet op de C-lijst. Op basis hiervan geldt geen rechtstreekse m.e.r.-plicht. De voorgenomen activiteit blijft onder de drempelwaarden uit activiteit D 9 (oppervlak natuurontwikkeling is maximaal 9 hectare en er is geen sprake van vestiging van glastuinbouw of bloembollenteeltgebied) en D 11.2 (geen woningen en een kleiner bedrijfsvloeroppervlak dan 200.000 m²) worden niet overschreden. De drempelwaarden van D 10 wordt echter wel overschreden (er worden meer dan 250.000 bezoekers per jaar verwacht). Indien een activiteit uit de D-lijst een omvang heeft die boven de drempelwaarden ligt en de activiteit mogelijk wordt gemaakt met een besluit uit kolom 4 (zie paragraaf 1.4), dient op grond van de

selectiecriteria uit de ‘Europese richtlijn milieueffectbeoordeling’ te worden vastgesteld of belangrijke nadelige gevolgen van de activiteit voor het milieu kunnen worden uitgesloten, een zogenaamde ‘m.e.r.-beoordeling’. Pas als dat het geval is, is de activiteit niet m.e.r.-plichtig.

In figuur 1.2 is schematisch weergegeven wanneer een m.e.r.-plicht, m.e.r.-beoordelingsplicht of een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling van toepassing is.

Figuur 1.2

Schematische weergave m.e.r.-beoordeling (Kenniscentrum InfoMil)

1.3.3 M.e.r.-(beoordelings)plicht op basis van passende beoordeling

Conclusie → Het project Poortgebied Bergsche Heide leidt op grond van artikel 7.2a lid 1 Wet milieubeheer tot een PlanMER-plicht. Er kan echter gebruik worden gemaakt van artikel 3 Besluit m.e.r., waardoor volstaan kan worden met een plan-m.e.r.-beoordeling.

Toelichting op conclusie

Volgens art. 7.2a lid 1 Wet milieubeheer zijn plannen die volgens een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling verplicht zijn en waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt m.e.r.-plichtig. Het bestemmingsplan is een dergelijk plan. Het beroep en de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Verder: de Afdeling) waarover in paragraaf 1.2 wordt geschreven, is mede gebaseerd op deze wetgeving. Zoals blijkt uit de uitspraak van de Afdeling en het feit dat naderhand alsnog een passende beoordeling is opgesteld, is bij voorliggend project sprake van een PlanMER-plicht vanwege de passende beoordeling.

Tussen het moment van de uitspraak van de Afdeling en nu zijn enkele wijzigingen doorgevoerd in wet- en regelgeving en is nieuwe jurisprudentie verschenen. Hierbij zit één specifieke wijziging die betrekking heeft op de vraag welke m.e.r.-procedure nodig is voor Poortgebied Bergsche Heide¹. Het betreft een wijziging van het Besluit m.e.r., doorgevoerd op 18 december 2020. De wijziging betreft het toevoegen van artikel 3.

Artikel 3 Besluit m.e.r.

Artikel 7.2a, tweede lid van de Wet milieubeheer (Wm) biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur categorieën van gevallen aan te wijzen, waarin sprake is van ‘kleine gebieden’ en ‘kleine wijzigingen’ die geen aanzienlijke milieueffecten hebben. Lang waren deze categorieën van gevallen

¹ Er is ook nieuwe jurisprudentie ontstaan die betrekking heeft op de passende beoordeling en de beoordeling van effecten als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en het daarbij te gebruiken AERIUS-model. Aangezien deze niet relevant zijn voor de vraag welke m.e.r.-beoordeling nodig is, wordt deze niet in deze memo beschouwd. Waar relevant is dit meegenomen in de passende beoordeling.

echter niet bij algemene maatregel van bestuur uitgewerkt en kon dit artikel dus niet worden gebruikt. Hierin is verandering gekomen met de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 3 in het Besluit milieueffectrapport op 18 december 2020. Vanaf dat moment is het mogelijk om gebruik te maken van de regeling 'kleine gebieden' en 'kleine wijzigingen'.

Artikel 3 van het Besluit m.e.r. (Bm) regelt sinds de wijziging dat er geen directe m.e.r.-plicht geldt *"bij de voorbereiding van een op grond van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling verplicht vast te stellen plan waarvoor, in verband met een daarin opgenomen activiteit, een passende beoordeling moet worden gemaakt"* (artikel 7.2a, lid 1 Wet milieubeheer). Artikel 3 Bm bevat daarvoor afwijkingsregels in welke gevallen je kunt volstaan met een m.e.r.-beoordeling. Dit betreft de situatie waarin het een 'klein gebied' betreft (nader gedefinieerd in artikel 3, lid 1 onder a) of een 'kleine wijziging' van een bestaand plan (artikel 3, lid 1 onder b). Anders gezegd: als je alléén een MER moet opstellen omdat je (veelal op basis van stikstofdepositie) een passende beoordeling moet opstellen, dan kun je nu op basis van deze regeling volstaan met een m.e.r.-beoordeling. In bijlage 1 van deze aanmeldingsnotitie is artikel 3 opgenomen, inclusief de tekst hierover uit de Nota van Toelichting.

Klein gebied

In voorliggend geval is ons inziens sprake van een 'klein gebied' in de zin van artikel 3 lid 1a onder 2°. Dit wordt nader onderbouwd in bijlage 1 van deze aanmeldingsnotitie. Hoewel er in wet- en regelgeving of jurisprudentie in Nederland geen concrete richtcijfers beschikbaar zijn, volgt uit een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie wel een richtcijfer. Uit de uitspraak volgt dat "een oppervlakte van ten hoogste 5% van het binnen de bevoegdheid van de het lokale bestuursniveau vallende gebied als richtcijfer kan dienen voor hetgeen bij een natuurlijke gesteshouding nog net als 'klein gebied' kan worden aangemerkt". De gemeente Bergen op Zoom kent een landoppervlak van 79,96 km². Met een oppervlak van het bestemmingsplangebied van circa 24 ha (0,24 km²) is er sprake van een gebied ter grootte van 0,3% van het oppervlak van het lokale bestuursniveau. Daarmee is ons inziens sprake van een 'klein gebied'.

Kleine wijziging

Er is geen nadere definitie van wanneer sprake is van een 'kleine wijziging'. Aangezien het in voorliggende casus gaat om een bestemmingsplanwijziging waarvoor in een groot deel van het bestemmingsplangebied sprake is van een wijziging van de gebruiksfunctie, is het op voorhand niet aannemelijk dat hier sprake is van een kleine wijziging.

Geen aanzienlijke milieueffecten

Uit voorliggende aanmeldingsnotitie en de plan-m.e.r.-beoordeling die daarmee moet worden uitgevoerd, moet blijken dat er geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Zie hiervoor paragraaf 5.3.

Conclusie artikel 3 Besluit m.e.r.

Je kunt gebruik maken van de mogelijkheid uit artikel 3 Besluit m.e.r. als er sprake is van een 'klein gebied' of een 'kleine wijziging' waarbij geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Voor dit project kan worden onderbouwd dat er sprake is van een 'klein gebied'. Uit voorliggende aanmeldingsnotitie moet blijken of er sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Vooruitlopend op de

resultaten van de aanmeldingsnotitie, wordt gesteld dat gebruik gemaakt kan worden van artikel 3 van het Besluit m.e.r.

1.3.4 M.e.r.-(beoordelings)plicht op basis van provinciale milieuverordening

Conclusie → Het project Poortgebied Bergsche Heide leidt niet tot een directe m.e.r.-plicht op basis van de provinciale milieuverordening van Noord-Brabant.

Toelichting op conclusie

Tot slot is er nog de mogelijkheid dat er in de provinciale milieuverordening activiteiten zijn benoemd die kunnen leiden tot een m.e.r.-plicht. Dit laatste is voor deze situatie niet het geval.

1.3.5 Conclusie toetsing m.e.r.-(beoordelings)plicht

Voor de voorgenomen activiteit moet een project-m.e.r.-beoordeling (op grond van de D-lijst van het Besluit m.e.r.) en een plan-m.e.r.-beoordeling (op grond van artikel 3 Besluit m.e.r.) worden uitgevoerd. De informatie die voor deze m.e.r.-beoordelingen nodig is staat in deze aanmeldingsnotitie.

1.4 Te nemen besluiten

De plicht om een m.e.r.-(beoordeling) uit te voeren geldt alleen in combinatie met een besluit of een plan dat voor de betreffende activiteit in kolom 3 of 4 is aangewezen. In het geval van dit project is er één relevant plan/besluit waarvoor een m.e.r.-(beoordelings)plicht kan gelden.

Bestemmingsplanwijziging

De ontwikkeling past niet in het vigerende bestemmingsplan. Er moet daarom een planologische procedure doorlopen worden. De ontwikkeling wordt planologisch mogelijk gemaakt via een bestemmingsplanprocedure. Omdat het bestemmingsplan de ontwikkelingen rechtstreeks mogelijk maakt², is het een 'besluit' in kolom 4 (zie "artikel 3.1, eerste lid" uit de Wet ruimtelijke ordening in tabel 1.1).

1.5 Doel van deze aanmeldingsnotitie

De m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of bij de voorgenomen activiteit mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. In het kader van een m.e.r.-beoordeling wordt een aanmeldingsnotitie opgesteld. In een aanmeldingsnotitie wordt op objectieve wijze de informatie verzameld en gepresenteerd die voor deze afweging noodzakelijk is. Op basis van de informatie in de aanmeldingsnotitie besluit het bevoegd gezag of een uitgebreidere m.e.r.-procedure nodig is.

² zijn geen binnenplanse wijzigingsbevoegdheden opgenomen (Wro artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a) en het is niet een nader uit te werken plan (Wro artikel 3.6, eerste lid, onderdelen b)).

Bij de m.e.r.-beoordeling dient het bevoegd gezag expliciet te beoordelen of zij het noodzakelijk acht om de m.e.r.-procedure te doorlopen. Er kunnen twee uitkomsten zijn:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen niet uitgesloten worden → er dient een m.e.r.-procedure doorlopen worden.
- Belangrijke nadelige milieugevolgen treden niet op → er wordt gemotiveerd aangegeven dat geen m.e.r.-procedure wordt doorlopen.

Het uitgangspunt bij deze beoordeling is: **Nee, tenzij** (zie hiervoor verder kader 1.1).

Dit uitgangspunt betekent dat geen nadere m.e.r.-procedure nodig is, tenzij sprake is van mogelijke 'belangrijke nadelige gevolgen' voor het milieu op basis waarvan een dergelijke procedure wel noodzakelijk moet worden geacht. Deze 'belangrijke nadelige gevolgen' moeten voor de project-m.e.r.-beoordeling worden beoordeeld op basis van het toetsingskader van 'Bijlage III EU richtlijn milieubeoordeling projecten'. Voor de plan-m.e.r.-beoordeling geldt als toetsingskader Bijlage II van de smb-richtlijn. Voor wat betreft de kenmerken en plaats van de activiteit en de kenmerken van de potentiële effecten komen de toetsingscriteria uit beide richtlijnen inhoudelijk grotendeels met elkaar overeen. Voor de opbouw van deze aanmeldingsnotitie is gebruik gemaakt van de meest uitgebreide lijst van toetsingscriteria (die voor de project-m.e.r.-beoordeling). Op basis daarvan dient het project te worden getoetst aan:

1. Kenmerken van de activiteit
 - a. Omvang van het project
 - b. Cumulatie met andere projecten
 - c. Gebruik natuurlijke hulpbronnen
 - d. Productie afvalstoffen
 - e. Verontreiniging en hinder
 - f. Risico op zware ongevallen en/of rampen, waaronder rampen door klimaatverandering
 - g. Risico voor de menselijke gezondheid
2. Plaats van de activiteit
 - a. bestaand grondgebruik
 - b. Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied
 - c. Opnamevermogen milieu met aandacht voor specifieke gevoelige gebieden
3. Kenmerken van het potentiële effect
 - a. De orde van grootte en het ruimtelijk bereik van het effect
 - b. De aard van het effect
 - c. Grensoverschrijdend karakter
 - d. Intensiteit en complexiteit effect
 - e. Waarschijnlijkheid effect
 - f. Verwachte aanvang, duur, frequentie en omkeerbaarheid effect
 - g. De cumulatie van effecten met de effecten van andere projecten
 - h. De mogelijkheden om de effecten doeltreffend te verminderen

Bijlage II van de smb-richtlijn geeft voor 'kenmerken van plannen en programma's' enkele andere toetsingscriteria:

- de mate waarin het plan of programma een kader vormt voor projecten en andere activiteiten met betrekking tot de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden alsmede wat betreft de toewijzing van hulpbronnen;

- de mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's, met inbegrip van die welke deel zijn van een hiërarchisch geheel, beïnvloedt;
- de relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling;
- milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma;
- de relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de Gemeenschap (bijv. plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming).

In hoofdstuk 2 wordt daar onder kenmerken van het project nog apart op ingegaan.

1.6 Procedure m.e.r.-beoordeling

Met deze aanmeldingsnotitie verzoekt de initiatiefnemer het bevoegd gezag om te beoordelen of een m.e.r.-procedure nodig is. Voor dit project is de gemeente Bergen op Zoom zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. In deze aanmeldingsnotitie is de benodigde informatie opgenomen die voor deze beoordeling nodig is.

Het bevoegd gezag neemt ten behoeve van de project-m.e.r.-beoordeling uiterlijk zes weken na de datum van ontvangst van de aanmeldingsnotitie een m.e.r.-beoordelingsbeslissing. Op dit besluit is geen bezwaar/beroep mogelijk. Eventuele bezwaren op de m.e.r.-beslissing kunnen worden ingediend gedurende de bezwaarprocedure van het moederbesluit, het bestemmingsplan.

Ten behoeve van de plan-m.e.r.-beoordeling is geen apart besluit nodig. Het besluit moet worden gemotiveerd in het plan, in dit geval de toelichting van het bestemmingsplan. Wel moet voor de plan-m.e.r.-beoordeling advies worden gevraagd van de bestuursorganen en instanties die daartoe zijn aangewezen en van één van de in artikel 3, lid 3 onder b genoemde ministers (of een door de ministers aangewezen bestuursorgaan).

1.7 Leeswijzer

In deze inleiding is aan bod gekomen waarom een m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd, wat het doel is van deze aanmeldingsnotitie en wat de procedure is voor de m.e.r.-beoordeling. In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de kenmerken van het *project*. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de kenmerken van het *plangebied*. In hoofdstuk 4 wordt beschreven of het project potentiële nadelige milieueffecten met zich meebrengt. Dit gebeurt aan de hand van een beschrijving van de te verwachten effecten voor de thema's natuur, verkeer, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, cultuurhistorie en landschap, archeologie, bodem, aardkundige waarden en water. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de effecten zoals beschreven in hoofdstuk 4 beoordeeld. Deze beoordeling leidt tot de conclusie of aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn en of dit leidt tot het moeten opstellen van een milieueffectrapport (MER).

KADER 1.1 UITLEG AANMELDINGSNOTITIE

Zoals aangegeven is het uitgangspunt bij de m.e.r.-beoordelingsnotitie het 'nee, tenzij' principe. Dit heeft gevolgen voor inhoud en diepgang van deze aanmeldingsnotitie. In dit kader wordt kort toegelicht hoe deze aanmeldingsnotitie is opgebouwd en op welke wijze naar de inhoud moet worden gekeken.

Waarom Nee, tenzij?

Dat het 'nee, tenzij' principe geldt, vloeit voort uit het feit dat het een activiteit betreft uit de D-lijst van het Besluit m.e.r.. In het Besluit m.e.r. zijn alle activiteiten die mogelijk gevolgen hebben op het milieu verdeeld over twee lijsten: de C en de D lijst. Activiteiten uit de C-lijst worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Voor deze activiteiten geldt dan ook een directe m.e.r.-plicht. Voor activiteiten uit de D-lijst geldt dat deze afhankelijk van de omstandigheden nadelige milieugevolgen *kunnen* hebben. Wanneer de activiteit op de D-lijst staat én onder de drempelwaarde blijft zoals in die lijst opgenomen, is de verwachting dat deze activiteit waarschijnlijk geen belangrijk nadelige milieugevolgen oplevert. Op voorhand geldt voor deze activiteiten daarom ook geen m.e.r.-plicht. Dit moet echter wel worden getoetst middels de vormvrije m.e.r.-beoordeling. In bepaalde gevallen kan een activiteit met een kleinere omvang namelijk wel degelijk belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Dat kan bijvoorbeeld doordat die activiteit in of bij een kwetsbaar gebied is gepland.

Inhoud aanmeldingsnotitie

Voor een aanmeldingsnotitie die wordt opgesteld in het kader van de m.e.r.-beoordeling bestaan geen vereisten voor de diepgang van het onderzoek. In de meeste gevallen kan de m.e.r.-beoordeling worden gebaseerd op 'expert judgement', zonder (model)berekening of (veld)onderzoek. Het uitgangspunt is dat de aanmeldingsnotitie kort en bondig is en alleen inzoomt op die kenmerken en gevolgen die mogelijk kunnen leiden tot nadelige gevolgen voor het milieu. In veel gevallen zal snel helder zijn dat een activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft (vanwege grote afstand tot gevoelige gebieden, de locatie en de omgeving hebben geen bijzondere kenmerken waardoor er een verwaarloosbare kans is op belangrijke nadelige gevolgen, de activiteit leidt niet tot grote emissies, heeft een klein ruimtebeslag e.d.). Dan is ook geen uitgebreide motivering nodig: er wordt dan beknopt beschreven dat naar alle Europese criteria is gekeken.

2. Kenmerken van het project

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kenmerken van het project. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de kenmerken van het project. Hierbij zijn de criteria gehanteerd uit Bijlage III van de Europese Richtlijn. In de daaropvolgende paragraaf worden relevante kenmerken van het project nader toegelicht. Potentiële effecten als gevolg van de kenmerken van het project worden in hoofdstuk 4 beschreven.

Criteria	Beschrijving
Omvang van het project (relatie met drempel D lijst)	Het betreft de realisatie van een ontsluitingsweg, een hotel (8.140 m ²) en een parkeervoorziening met twee horecagelegenheden (600 m ² en 450 m ² bvo) / energyhub / tankstation (150 m ² met een overkapping van 750 m ²) en de een herontwikkeling van het bestaande recreatiepark (150 recreatiewoningen, 65 chalets/stacaravans, 6 boomhutten (86.985 m ²) en een natuurspeelbos (9.910 m ²). Het totale plangebied van het Poortgebied (exclusief camping) is 2,5 hectare groot. De nieuwe hotel-/horecafuncties leiden tot circa 870.000 bezoekers per jaar. Daarnaast worden er twee natuurgebieden ontwikkeld als compensatie van aangetast NNB gebied (totaal 4,5 ha). Een uitgebreidere beschrijving van het planvoornemen is opgenomen in paragraaf 2.2.
Cumulatie met andere projecten	Er zijn geen relevante autonome ontwikkelingen bekend waarmee cumulatieve effecten kunnen optreden.
Gebruik natuurlijke hulpbronnen ³	In het plangebied of in de nabijheid daarvan zijn geen natuurlijke hulpbronnen aanwezig die als gevolg van de activiteit worden beïnvloed. Het plangebied van Poortgebied Bergsche Heide ligt op circa 1.000 meter van een grondwaterbeschermingsgebied. De noordelijke natuurcompensatie ligt daar op circa 500 meter vandaan.
Productie afvalstoffen ⁴	Er is geen sprake van productie van (gevaarlijke) afvalstoffen met nadelige milieugevolgen. Bij de realisatie van nieuwe gebouwen komt (sloop- en bouw)afval vrij en is sprake van emissies van bouwverkeer. (Sloop- en bouw)afval wordt conform geldende wet- en regelgeving afgevoerd. Afvalstoffen die vrijkomen tijdens

Tabel 2.1

Samenvatting van de kenmerken van het project op basis van de toetsingscriteria uit Bijlage III van de Europese Richtlijn

³ Toelichting: Van gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan sprake zijn als een ontwikkeling gevolgen heeft voor op, of in de nabijheid van, de locatie aanwezige natuurlijke hulpbronnen. Denk bijvoorbeeld aan de onttrekking van grondwater of het delven van grondstoffen zoals zand of klei. Ook het kappen van bos als leefomgeving voor dieren of recreatiegebied voor mensen valt hieronder. Dit criterium is vooral van belang bij industriële activiteiten.

⁴ Afvalstoffen zijn stoffen (preparaten of voorwerpen) waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen (artikel 1.1, lid 1 Wet milieubeheer). Nadelige milieugevolgen kunnen ontstaan bij het vrijkomen van gevaarlijke afvalstoffen.

	de gebruiksfase betreffen o.a. huishoudelijk-afval en bedrijfsafval.
Verontreiniging en hinder	Verontreiniging: Tijdens de aanlegfase kan als gevolg van het bouwverkeer mogelijk een beperkte en lokale verslechtering van de luchtkwaliteit optreden. Wegens het toevoegen van een hotel, horecavoorzieningen, parkeervoorziening en energyhub en de wijzigingen op het recreatiepark, ontstaat in de gebruiksfase een hogere verkeersintensiteit op de wegen. In de gebruiksfase kan dit leiden tot verslechtering van de luchtkwaliteit. Hierop wordt nader ingegaan onder '4. Kenmerken van het potentiële effect'. De ontwikkeling zal verder niet leiden tot een andere vorm van verontreiniging. Hinder: Tijdens de aanleg kan als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden en het bouwverkeer verkeershinder en geluidshinder optreden. In de gebruiksfase leidt de ontwikkeling tot een toename van verkeersbewegingen met als gevolg extra geluidshinder voor omwonenden. Op mogelijke effecten als gevolg van de verkeerstoename en geluidshinder wordt nader ingegaan onder '4. Kenmerken van het potentiële effect'.
Risico op zware ongevallen en/of rampen, waaronder rampen door klimaatverandering	De energyhub is een risicobron, met name vanwege de aanwezigheid van LNG (naast benzine, diesel, LPG en CNG). Verder liggen er enkele risicobronnen nabij het plangebied. Daardoor neemt het groepsrisico toe. Hierop wordt nader ingegaan onder '4. Kenmerken van het potentiële effect'.
Risico voor de menselijke gezondheid	Risico's op de menselijke gezondheid kunnen ontstaan als gevolg van geluidhinder, luchtkwaliteit en risico's op ongevallen. Hierop wordt nader ingegaan onder '4. Kenmerken van het potentiële effect'.

Bijlage II van de smb-richtlijn kent voor de plan-m.e.r.-beoordeling nog enkele specifieke toetsingscriteria die niet reeds in voornoemde toetsingscriteria inbegrepen zijn. Deze zijn opgenomen in tabel 2.2:

Criteria	Beschrijving
De mate waarin het plan of programma een kader vormt voor projecten en andere activiteiten met betrekking tot de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden alsmede wat betreft de toewijzing van hulpbronnen.	Het voornemen kent een rechtstreekse bouwtitel en vormt daardoor niet het kader voor andere projecten of activiteiten. Verder heeft het voornemen geen betrekking op de toewijzing van hulpbronnen.
De mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's, met inbegrip van die welke deel zijn van een hiërarchisch geheel, beïnvloedt.	Het bestemmingsplan staat onder aan de hiërarchie van plannen en programma's. In de aanmeldingsnotitie is getoetst aan effecten op beschermde waarden in hogere plannen/programma's. Hieruit komen geen belangrijk nadelige effecten naar voren.
De relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling.	Het bestemmingsplan regelt een project en is niet relevant voor de integratie van milieuoverwegingen.
De relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de Gemeenschap (bijv. plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming).	Het bestemmingsplan regelt een project en is niet relevant voor de toepassing van milieuwetgeving.

Tabel 2.2

Samenvatting van de kenmerken van het project op basis van de toetsingscriteria uit Bijlage II van de smb-richtlijn

2.2 Poortgebied Bergsche Heide

Port of Bergen op Zoom B.V. is voornemens om het Poortgebied Bergsche Heide te herontwikkelen om een kwaliteitsimpuls aan het gebied te geven. De ontwikkeling van het Poortgebied Bergsche Heide richt zich op het volgende:

- De realisatie van een nieuw viersterren hotel met congreszalen en een casino;
- De realisatie van een parkeervoorziening met horecagelegenheden, energyhub/tankstation;
- De realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg en parkeervoorziening;
- De herontwikkeling van het recreatiepark tot een park met 150 recreatiewoningen, 65 chalets/stacaravans, 6 boomhutten en een natuurspeelbos;
- Natuurcompensatie op twee locaties in het beekdal van de Kraggeloop.

In figuur 2.1 is het totaal plan op kaart weergegeven.

Figuur 2.1

Toekomstige inrichting plangebied
Poortgebied Bergsche Heide

2.2.1 Poortgebied: de realisatie van het viersterrenhotel, de parkeervoorziening en de horecagelegenheden

Aan de westzijde van het plangebied wordt het Poortgebied gerealiseerd. Dit gebied krijgt een directe aansluiting op de A4 en voorziet in een viersterren hotel, een parkeerterrein met horecavoorzieningen en een energyhub. In figuur 2.2 is een impressie gegeven van het Poortgebied. In totaal betreft het een oppervlak van circa 2,5 hectare.

Het hotel heeft, naast 150 kamers, een congresruimte (2.600 m²) en een restaurant (2.600 m²) en een totaaloppervlakte van 8.140 m². Het hotel

verwacht circa 1.245 bezoekers per dag. De twee horecavoorzieningen bij de parkeervoorziening hebben een totaal bruto vloeroppervlak van 1.050 m². Naar verwachting trekken beide voorzieningen samen circa 2.400 bezoekers per dag, wat neer komt op circa 876.000 bezoeker per jaar.

De energyhub/tankstation heeft een oppervlak van 150 m² en een overkapping van 750 m². Er is ruimte voor ondergeschikte horeca/detailhandel van maximaal 150 m². Er is benzine, diesel, LPG, CNG en LNG aanwezig.

Figuur 2.2

Ontwikkeling Poortgebied

2.2.2 Herontwikkeling recreatiepark

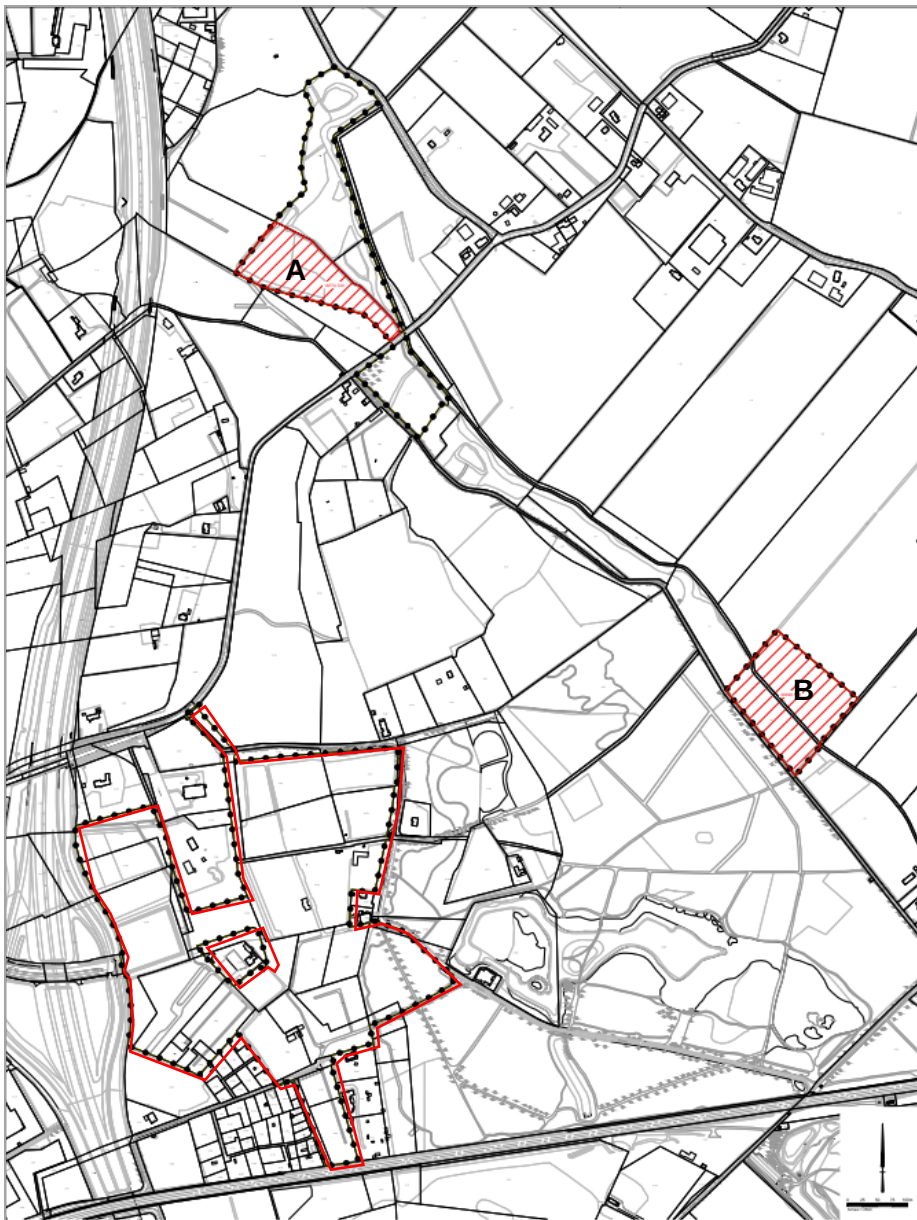
Onderdeel van het bestemmingsplan is de herontwikkeling van het bestaande recreatiepark. Dit heeft betrekking op de omvorming en opwaardering van het bestaande recreatiepark (Vredenburg), die in de huidige situatie een verrommelde uitstraling kent. De herontwikkeling leidt tot een afname van het aantal recreatiewoningen op het terrein (van 240 naar 150) en een toename van het aantal chalets/stacaravans (van 45 naar 65). Daarnaast worden er 6 boomhutten gerealiseerd. Bij de camping zijn net als in de huidige situatie ook – bij de camping behorende – centrale voorzieningen toegestaan. Gedacht moet worden aan: receptie, kantine, verblijfsruimten, sanitaire voorzieningen als ook restaurant, verhuurorganisatie dagrecreatie en in pandig zwembad. De camping heeft een oppervlakte van 86.985 m². Het naastgelegen natuurspeelbos is 9.910 m². Het oppervlak van het recreatiepark blijft gelijk aan die van de huidige situatie.

2.2.3 Natuurontwikkeling

Als onderdeel van het planvoornemen wordt op twee locaties natuur ontwikkeld. Deze natuurontwikkeling is een compensatie van aangetast Natuurnetwerk Noord-Brabant (NNB gebied). Binnen de compensatiegebieden zal een biotoop worden gecreëerd dat voor meer soorten flora en fauna geschikt is dan het

huidige NNB (droog productiebos). De twee compensatiegebieden bevinden zich langs de Kraggeloop en hebben momenteel een agrarische functie. Binnen de compensatiegebieden zal bos worden gerealiseerd. Het totaaloppervlakte van de compensatie voor natuur betreft 4,5 ha.

In het plangebied van het recreatiepark wordt daarnaast een ecologische verbindingszone gerealiseerd. De ecologische verbindingszone krijgt een breedte van 15 meter en zal zodoende de nieuw te realiseren natuurgebieden verbinden met de bestaande natuur.

Figuur 2.3

Locaties natuurontwikkeling (A en B) ten noordoosten van het plangebied van Poortgebied

3. Locatie van het project

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de plaats van het project beschreven. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de locatiekenmerken van het project. Hierbij zijn de criteria gehanteerd uit Bijlage III van de Europese Richtlijn. Dit dekt tevens de toetsingscriteria uit Bijlage II van de smb-richtlijn. In de volgende paragrafen worden de mogelijk aanwezige waarden nader toegelicht.

Criteria	Beschrijving
Bestaande grondgebruik	Op de plek waar het hotel wordt gebouwd en waar het parkeerterrein met horecavoorzieningen en energiyhub wordt aangelegd, ligt op dit moment een bosgebied. Het her te ontwikkelingen recreatiepark is deels reeds ingericht als recreatiepark (kampeerplekken, huisjes, chalets + bijbehorende voorzieningen) en deels als bosgebied. De twee gebieden waar de natuurcompensatie in plaats vindt zijn momenteel in agrarisch gebruik (zie paragraaf 3.2).
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied	Het plangebied bestaat voor een deel uit bos. Voor de ontwikkeling wordt een deel van het bos gekapt. Op die plek kan dit bos niet meer herstellen. Ter compensatie wordt op twee andere locaties nieuw bos aangelegd. Verder kent het plangebied geen grootschalige hernieuwbare natuurlijke hulpbronnen.
Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, H/V richtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingsdichtheid, landschappelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang.	• Het plangebied kent geen monumenten of andere cultuurhistorische waarden. • Het plangebied maakt onderdeel uit van gebied met landschappelijke waarden: de Brabantse Wal (zie paragraaf 3.3). • Alleen in het zuidwestelijk deel van het plangebied ligt een zone van middelhoge archeologische verwachtingswaarde (zie paragraaf 3.4). • Het plangebied kent geen aardkundige waarden. • Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ruim 800 meter afstand (Brabantse Wal). Hier kunnen mogelijk indirecte effecten op ontstaan. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2. • Het plangebied ligt binnen NNB (zie figuur 3.4). Op de effecten op dit NNB-gebied wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2. • Het plangebied ligt in Groenblauwe mantel (zie figuur 3.4). Op de effecten op de Groenblauwe mantel wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2. • Het plangebied ligt niet in of in de directe nabijheid van een grondwaterbeschermingsgebied.

Tabel 3.1

Samenvatting van de locatiekenmerken van het project

3.2 Bestaand grondgebruik

Op de plek waar het hotel wordt gebouwd en waar het parkeerterrein met horecavoorzieningen en energiyhub wordt aangelegd, ligt op dit moment een bosgebied. Het her te ontwikkelingen recreatiepark is deels reeds ingericht als recreatiepark (kampeerplekken, huisjes, chalets + bijbehorende voorzieningen) en deels als bosgebied. De twee gebieden waar de natuurcompensatie in plaats vindt zijn momenteel in agrarisch gebruik.

Figuur 3.1

Boven: luchtfoto grondgebruik plangebied (rood)

Midden: Foto van de locatie waar het parkeerterrein met horecagelegenheden wordt gerealiseerd.

Onder: Het huidige agrarisch gebruik op de locaties waar natuurontwikkeling plaatsvindt (rode cirkels).

3.3 Cultuurhistorische en landschappelijke waarden

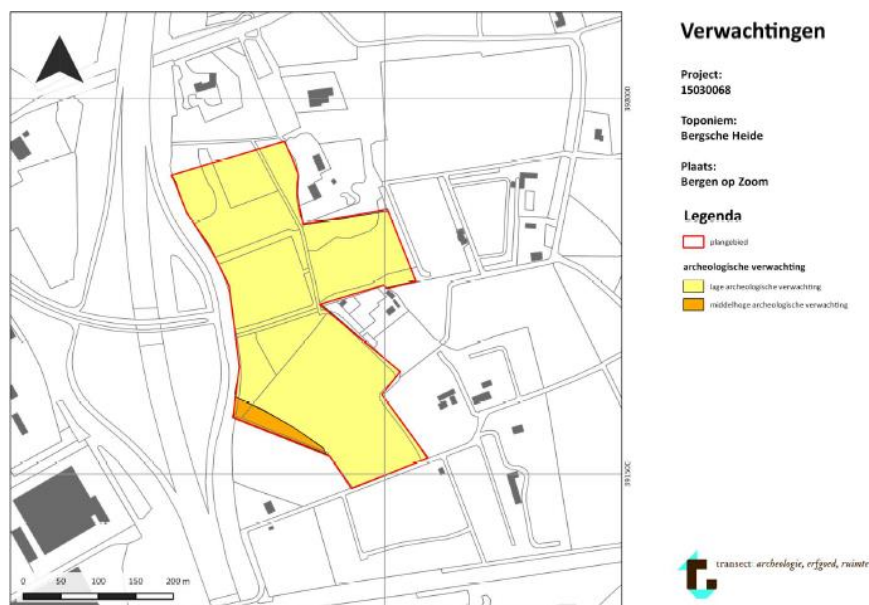
Het poortgebied is van oudsher gelegen op de overgang van twee cultuurlandschappen; ten oosten van het plangebied lag een stuifzandlandschap, waar rond 1840 alleen de randen bebost waren, ten westen lag een veengebied dat “de Meeren” werd genoemd (bron: Turfdatabank). In de 17e eeuw werden in dit overgangsgebied twee boerderijen gesticht, namelijk de Bemmelenberg (later Vredenburg) en Vogelenzang.

Op grond van de Cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant komen er geen monumenten of andere cultuurhistorische waarden voor in het plangebied.

Het plangebied is wel gelegen binnen gebied met landschappelijke waarden: de Brabantse Wal. Om de Brabantse Wal verder te versterken is het project ‘De Zoom’ aangemeld voor de ‘Landschappen van Allure’. De Zoom, waar de visie omheen is gebouwd, tussen de Belgische grens/ Wouwse Plantage en Bergen op Zoom, is een bijzonder voorbeeld van een turfvaart. Deze is vanaf de middeleeuwen met veel moeite door de Brabantse Wal heen gegraven. Het project ‘De Zoom’ zorgt ervoor dat de recreant en bezoeker van het gebied na een rit van bron tot monding van ongeveer 25 kilometer alle landschappelijke en recreatieve aspecten van de Brabantse Wal kan bereiken en beleven. Hierdoor worden nieuwe potentiële consumenten het gebied ingetrokken waardoor bekendheid/ambassadeurschap wordt gecreëerd en de lokale economie wordt gestimuleerd. Niet alleen wordt een langzame verkeersverbinding gerealiseerd, maar worden juist ook de landschappen die door deze route met elkaar worden verbonden, geherstructureerd. Dit, om versnippering tegen te gaan en aaneengesloten landschappen en natuurgebieden te creëren. Op het effect van het project Poortgebied Bergsche Heide op de Brabantse Wal wordt verder ingegaan in paragraaf 4.7.

3.4 Archeologische waarden

In het plangebied van het Poortgebied is sprake van een lage en een middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Alleen in het zuidwestelijk deel van het plangebied heeft een zone een middelhoge archeologische verwachting op het aantreffen van (nederzittings)resten uit de periode Neolithicum – Middeleeuwen. Deze verwachting daar is gebaseerd op de landschappelijke ligging van het plangebied op de flank van een dekzandrug als op de mate waarop de intactheid van de bodemopbouw ter plaatse.

Figuur 3.2

Archeologische verwachtingswaarde
(geel lage, oranje middelhoge
verwachtingswaarde)

In het natuurcompensatiegebied Kraggeloop (gebied A in figuur 2.3) ligt in het zuidelijke deel ook een gebied met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde.

3.5 Aardkundige waarden

Op basis van de [Aardkundig waardevolle gebiedenkaart](#) van de provincie Noord-Brabant blijkt dat er in of in de directe omgeving van het plangebied geen aardkundig waarden aanwezig zijn.

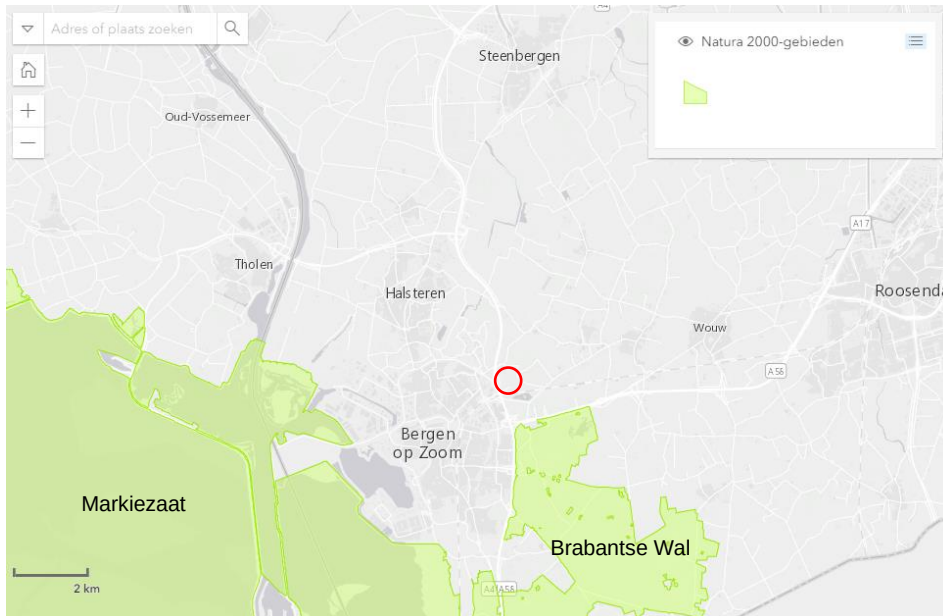
3.6 Beschermde natuurgebieden

Natura 2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden door heel Europa. Het zijn gebieden die worden beschermd vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving moeten worden beschermd om zo de biodiversiteit te behouden. In Nederland is deze bescherming wettelijk vastgelegd in de Wet Natuurbescherming.

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ruim 800 meter afstand (Brabantse Wal). Op ruim 4 kilometer ligt het Natura 2000-gebied Markiezaat. Als gevolg van het planvoornemen vindt geen direct aantasting van Natura 2000-gebied plaats. Wel kunnen indirecte

effecten ontstaan. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2. Daarbij wordt bij stikstofdepositie ook gekeken of er effecten optreden op Natura 2000-gebieden op grotere afstand.

Figuur 3.3

Natura 2000-gebieden rondom het plangebied (rode cirkel)

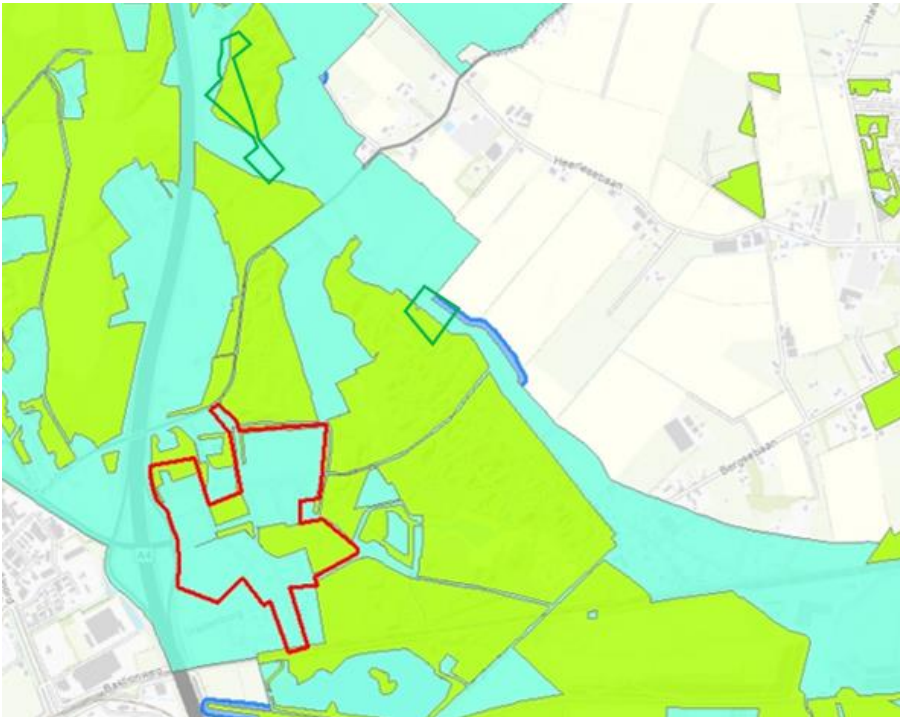
Bron: www.Natura2000.nl

Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Groenblauwe mantel

Naast de Natura 2000-gebieden kent Nederland een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden die een belangrijk onderdeel zijn van het natuurbeleid. Dit netwerk heet het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De NNN is op provinciaal niveau verder uitgewerkt in Natuurbeheerplannen en beschermd via de provinciale verordeningen. De provincie Noord-Brabant heeft dit verder uitgewerkt in het Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Het plangebied ligt binnen NNB (zie figuur 3.4). Het gebied is aangewezen als natuurbeheertype N16.03, wat een droog bos met productiefunctie is. Op de effecten op dit NNB-gebied wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2.

Naast de NNB kent de provincie ook enkele De Groenblauwe mantel. De Groenblauwe mantel wordt via Artikel 3.32 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (2021) beschermd. Bestemmingsplannen welke negatieve effecten teweeg zullen brengen op de Groenblauwe mantel, zijn niet toegestaan tenzij er geen aanvaardbaar alternatief aanwezig is of/een groot openbaar belang wordt ingediend. Daarnaast moet de ontwikkeling een positieve bijdrage leveren aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en de landschappelijke waarden en kenmerken. Het plangebied ligt in Groenblauwe mantel (zie figuur 3.4). Op de effecten op de Groenblauwe mantel wordt nader ingegaan in paragraaf 4.2.

Figuur 3.4

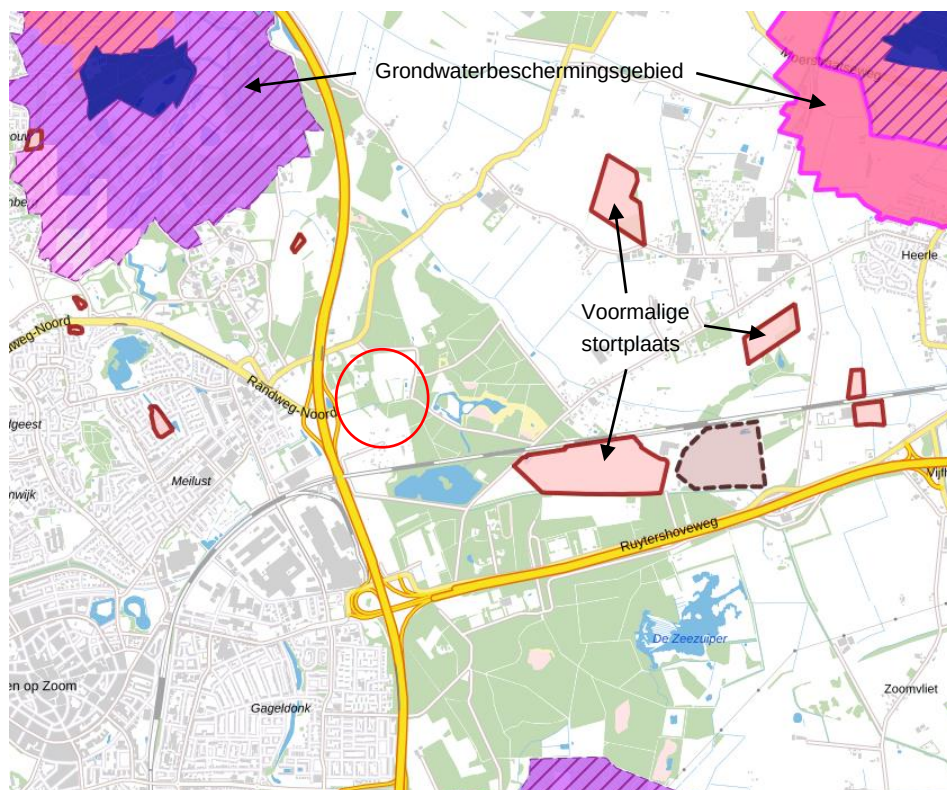
Natuurnetwerk Brabant (groen) en Groenblauwe mantel (blauw) in en rond het plangebied (rode contour)

Bron: geoportaal provincie Noord-Brabant

3.7 Bodem en (grond)water

Het plangebied ligt niet in grondwaterbeschermingsgebied. Het dichtstbijzijnde grondwaterbeschermingsgebied ligt op ruim een kilometer van het plangebied van het Poortgebied (zie figuur 3.5). Het noordelijke natuurcompensatiegebied ligt op circa 500 meter van dat grondwaterbeschermingsgebied. Verder ligt er in het middengebied een smalle strook die is aangeduid als beschermd gebied waterberging.

Op enige afstand van het plangebied liggen enkele voormalige stortplaatsen. Deze liggen niet in het plangebied of de locaties van de natuurcompensatie. Binnen het plangebied zijn verkennende bodemonderzoeken uitgevoerd. De resultaten hiervan geven – met in achtneming van enkele kanttekeningen ten aanzien van een verhoogd gehalte cadmium en de eventuele lokale aanwezigheid van asbest in de bodem - redelijkerwijs geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader onderzoek of sanering.

Figuur 3.5

Grondwaterbeschermingsgebieden (roze/paars) rondom het plangebied (rode cirkel). Ook te zien zijn voormalige stortplaatsen rondom het plangebied (rood/roze)

Bron: geoportaal provincie Noord-Brabant

4. Kenmerken van de potentiële effecten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de kenmerken van de potentiële effecten nader beschreven. In tabel 4.1 worden de aspecten die hierbij van belang zijn samengevat. Hierbij zijn de criteria gehanteerd uit Bijlage III van de Europese Richtlijn. Deze zijn ook dekkend voor de toetsingscriteria uit Bijlage II van de smb-richtlijn. In de daaropvolgende paragrafen worden verschillende (milieu)thema's nader toegelicht.

De effecten worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de bestaande toestand van het milieu (huidige situatie) evenals de verwachte ontwikkelingen indien de voorgenomen activiteit niet gerealiseerd wordt (autonome situatie). Voor dit project geldt de huidige situatie als referentiesituatie. Er zijn geen relevante autonome ontwikkelingen bekend die in de referentiesituatie meegenomen moeten worden.

Waar relevant zijn effecten steeds als volgt beoordeeld: effecten zonder aanvullende maatregelen en effecten met aanvullende maatregelen om effecten te voorkomen of te beperken (mitigerende maatregelen). Of sprake is van belangrijk nadelige gevolgen wordt beoordeeld op basis van het voornemen inclusief eventuele maatregelen. Het is daarbij van belang dat de betreffende maatregelen in het bestemmingsplan, of op een andere wijze, worden geborgd.

Criteria	Beschrijving
De orde van grootte en het ruimtelijk bereik van het effect	Het betreft de realisatie van een ontsluitingsweg, een hotel (8.140 m ²) en een parkeervoorziening met twee horecagelegenheden (600 m ² en 450 m ² bvo) / energyhub / tankstation (150 m ² met een overkapping van 750 m ²) en de een herontwikkeling van het bestaande recreatiepark (150 recreatiewoningen, 65 chalets/stacaravans, 6 boomhutten (86.985 m ²) en een natuurspeelbos (9.910 m ²). Het totale oppervlak van het plangebied is circa 2,5 hectare. De activiteiten zijn lokaal van aard en de omvang van de effecten op de omgeving is beperkt. De activiteiten vinden plaats in gevoelig (NNB) gebied. Voor geen van de aspecten worden na het treffen van mitigerende/compenserende maatregelen belangrijk nadelige gevolgen op de omgeving verwacht.
De aard van het effect	Het planvoornemen leidt tot effecten op Natura 2000-gebied (stikstofdepositie), NNB, Groenblauwe Mantel en bomen (aantasting) en op beschermde soorten. Door het treffen van maatregelen kunnen deze effecten voldoende worden gemitigeerd of gecompenseerd. Deze maatregelen worden geborgd door de benodigde vergunning/ontheffing in het kader van de Wet

Tabel 4.1

Samenvatting van de kenmerken van de potentiële effecten

	natuurbescherming (Natura 2000/beschermde soorten) en het bestemmingsplan (NNB, Groenblauwe Mantel en bomen). Per saldo leidt het planvoornemen met in achtname van de maatregelen niet tot belangrijk nadelige effecten op natuur. Geluidshinder voor omwonenden is te verwachten in de aanlegfase en in de gebruiksfase, al is de toename aan geluid in verhouding tot het huidige geluidsniveau beperkt. Voor een zevental bestaande woningen, is de toename in geluidsbelasting meer dan 2 dB. Ter plaatse van deze woningen is echter na de toename nog steeds sprake van een "Goed" tot "Matig" akoestisch klimaat. Het planvoornemen leidt zelf niet tot nieuwe effecten vanuit externe veiligheid voor bestaande bewoners. Wel neemt binnen het invloedsgebied van de A4 en de Randweg Noord het groepsrisico toe. De oriëntatiewaarde wordt echter niet overschreden: het groepsrisico is maximaal een factor 0,1 ten opzichte van de oriëntatiewaarde. Geen van de effecten zijn belangrijk nadelig.
Grensoverschrijdend karakter	Er zijn geen landsgrensoverschrijdende effecten.
Intensiteit en complexiteit effect	De meeste effecten treden op gedurende de aanlegfase van de ontwikkelingen. Deze effecten zijn voornamelijk tijdelijk (geluid, bouwverkeer, luchtkwaliteit) en leiden niet tot onevenredige hinder. Eventuele effect op archeologische waarden zijn blijvend van aard, daarom worden deze in het bestemmingsplan beschermd middels een dubbelbestemming Waarde - Archeologie. Overige blijvende effecten vinden plaats tijdens de gebruiksfase (verkeer en daaraan gerelateerde hinder). Gezien de huidige verkeersintensiteiten en daaraan gerelateerde hinder, is de toename van het effect relatief beperkt.
Waarschijnlijkheid effect	De beschreven effecten (natuur, verkeer, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid) zullen zich voordoen. Of er effecten op archeologische waarden optreden is niet zeker. Voor de gebruiksfase wordt verwacht dat de verkeersintensiteit omhoog gaat. Dit leidt naar verwachting niet tot negatieve effecten op de doorstroming van het verkeer in het gebied. Twee kruispunten hebben mogelijk aanpassingen nodig aan de Randweg-Noord afrit Zuid A4. Als gevolg van de verkeerstoename zal ook de geluidbelasting toenemen en zal verslechtering van de luchtkwaliteit optreden. Dit zal qua omvang niet in betekende mate zijn en niet leiden tot belangrijk nadelige effecten.
Verwachte aanvang, duur, frequentie en omkeerbaarheid effect	De effecten tijdens de aanlegfase zijn tijdelijk van aard. De meeste effecten in zowel de aanlegfase als gebruiksfase zijn omkeerbaar. Alleen een eventuele aantasting van archeologische waarden is onomkeerbaar.
De cumulatie van effecten met de effecten van andere projecten	In deze aanmeldingsnotitie is gekeken naar mogelijk cumulatieve effecten van voorliggend plan. Er zijn geen relevante autonome ontwikkelingen bekend waarmee cumulatieve effecten kunnen optreden.
De mogelijkheden om de effecten doeltreffend te verminderen	Door het treffen van maatregelen kunnen effecten voldoende gemitigeerd of gecompenseerd worden. Deze maatregelen worden geborgd door de benodigde vergunning/ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura 2000/beschermde soorten) en het bestemmingsplan (NNB, Groenblauwe Mantel en bomen). Voor geluidshinder zijn geluidbeperkende maatregelen in de vorm van bron- en overdrachtsmaatregelen als niet kostenefficiënt aangemerkt. Om verkeersveiligheidseffecten te voorkomen zal bij de afrit van de A4 een verkeersregelininstallatie worden gerealiseerd.

4.2 Natuur

Het dichtstbijzijnde **Natura 2000**-gebied ligt op ruim 800 meter afstand (Brabantse Wal). Op ruim 4 kilometer ligt het Natura 2000-gebied Markiezaat. Er worden in verband met de grote afstanden geen directe negatieve effecten verwacht van het planvoornemen. Wel kunnen indirecte effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie. Een AURIUS-berekening is uitgevoerd om daarmee in een passende beoordeling te bepalen of sprake is van een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitat (Sweco, april 2022⁵). Uit deze berekening blijkt dat het planvoornemen zonder maatregelen leidt tot een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige leefgebieden en habitattypen in Natura 2000-gebieden Brabantse Wal en Oosterschelde. De toename aan stikstofdepositie is maximaal 0,15 mol N/ha/jaar. Op veel gebieden is deze lager. Om dit effect te mitigeren wordt voor het planvoornemen Poortgebied Bergsche Heide gebruik gemaakt van zowel interne als externe saldering. Deze salderingsmaatregelen zijn voldoende om er voor te zorgen dat het planvoornemen per saldo niet meer leidt tot een toename aan stikstofdepositie op het stikstofgevoelig leefgebied van de vijf soorten broedvogels. Daardoor worden er geen belangrijk nadelige effecten verwacht als gevolg van stikstofdepositie. De benodigde salderingsmaatregelen worden geborgd middels de aan te vragen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming.

Het plangebied is gelegen in een **NNB-gebied**. Dat betekent dat NNB-gebied wordt aangetast. In een verkennend natuuronderzoek is nagegaan of deze aantasting in voldoende mate gecompenseerd kan worden (Sweco, maart 2022⁶). Om te compenseren voor de aantasting aan NNB is gekozen voor een saldobenadering. In 2018 is een compensatieplan (Agel adviseurs, 2018⁷) opgesteld voor compensatiegebied A. Compensatiegebied B is uitgewerkt in de oplegnotitie compensatieplan Bergsche Heide (Sweco, 2022⁶). Beide compensatiegebieden zijn weergegeven in figuur 2.3, in paragraaf 2.2.3. Voor de natuurcompensatie voor de realisatie van het bestemmingsplan zijn percelen in het Kraggeloopgebied ten noordoosten (18.774 m²) en oosten (26.499 m²) van het plangebied aangekocht. Dit heeft geresulteerd in een natuurcompensatie van 45.000 m². De beoogde natuurcompensatie voldoet daarmee ruimschoots aan de compensatieopgave conform de richtlijnen binnen de provinciale Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant (die namelijk 23.479 m² is).

In het compensatieplan is de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen uitgewerkt. Indien deze maatregelen zullen worden opgevolgd zal aan de eisen met betrekking tot de

⁵ Passende beoordeling stikstofdepositie plan Bergsche Poort in Bergen op Zoom; Een onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Sweco, januari 2021

⁶ Oplegnotitie compensatieplan Bergsche Heide in Bergen op Zoom; Een toetsing aan de provinciale regelgeving van Noord-Brabant in het kader van natuur, 22-03-2022

⁷ Compensatieplan Natuur Netwerk Brabant. Poortgebied Bergsche Heide en ontsluitingsweg te Bergen op zoom. 20240391-05. Agel adviseurs, 30 oktober 2018.

compensatie van het beïnvloede areaal aan NNB worden voldaan. De benodigde compensatiegebieden (A en B) worden in het bestemmingsplan bestemd als Natuur.

In overleg met Brabants Landschap is aanvullend afgesproken dat er een ecologische verbindingszone (evz) in het gebied wordt gerealiseerd. Deze evz zal het NNB robuuster maken. Bij de herinrichting van de camping zal een herinrichtingsplan worden opgesteld waarbij rekening gehouden zal worden met de aanwezigheid van de ecologische verbindingszone. Deze evz zal in het bestemmingsplan worden vastgelegd.

Het plangebied is gelegen binnen de **Groenblauwe mantel**. De natuurcompensatie betreft de ontwikkeling van 44.485 m² agrarisch gebied naar natuurgebied. Hiermee vindt een forse overcompensatie plaats. Tevens zal een ecologische verbindingszone binnen het gehele plangebied worden aangelegd om de ecologische waarden van het gebied te behouden. Door deze ontwikkelingen zal het project een positieve bijdrage hebben aan de ecologische waarden en kenmerken van het gebied. Effecten op de Groenblauwe mantel kunnen voor het voorgenomen project worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek of nadere procedures zijn niet noodzakelijk.

Het planvoornemen tot **bomenkap**. In totaal wordt circa 9.088 m² aan bomen gekapt. Deze bomen zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming binnen het onderdeel houtopstanden. Herplantplicht kan opgelegd worden door het bevoegd gezag als voorschrift voor het afgeven van een vergunning. Binnen het compensatieplan (Agel adviseurs, 2018⁷) is reeds uitgewerkt waar het verloren bosareaal opnieuw aangeplant zal worden. De aanplant zal plaatsvinden binnen de aangewezen compensatiegebieden (Sweco, 2021^{Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.}), die in het bestemmingsplan als Natuur worden bestemd.

Tot slot zijn er mogelijk verschillende **beschermden soorten** aanwezig in het plangebied en bijbehorende compensatiegebieden. Negatieve effecten op algemene broedvogels, vleermuizen, kleine en grote marterachtigen en levendbarende hagedis, poelkikker, rugstreeppad en alpensalamander als gevolg van de werkzaamheden kunnen niet worden uitgesloten. Wel zijn er verschillende maatregelen mogelijk om belangrijk nadelige effecten op deze soorten uit te sluiten (Sweco, maart 2022⁸). Deze maatregelen worden geborgd door de aan te vragen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming.

Conclusie natuur

De voorgenomen ontwikkeling heeft na het nemen van maatregelen geen belangrijk nadelig effect op in de omgeving aanwezige beschermden natuurgebieden. De benodigde maatregelen worden geborgd door de aan te vragen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (saldering Natura 2000) en door het bestemmingsplan (compensatie NNB, Groenblauwe mantel en bomenkap).

Om belangrijk nadelige effecten op beschermden soorten te voorkomen moeten maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen worden geborgd door de aan te vragen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming.

⁸ Verkennend natuuronderzoek Poortgebied Bergsche Heide, 23-03-2022

4.3 Verkeer

Als gevolg van de ontwikkeling van het Poortgebied Bergsche Heide zal het aantal verkeersbewegingen in en rond het plangebied toenemen. Uit de berekening blijkt dat de planontwikkeling ongeveer tussen de 5.200 en 5.500 voertuigverplaatsingen per etmaal zal generen (Sweco, december 2021⁹). In een andere rapport is bekeken wat deze verkeerstoename betekent voor de bestaande infrastructuur (Agel adviseurs, april 2022¹⁰). Daarin is uitgegaan van een maximale verkeerstoename van 5.521 voertuigverplaatsingen per etmaal. In dit rapport wordt geconcludeerd dat de wegen rondom het poortgebied en landschapspark de optredende verkeersintensiteiten inclusief het planvoornemen aankunnen. De verkeersintensiteiten vallen onder de maximale afwikkelingscapaciteit die gelden voor een gebiedsontsluitingsweg of erftoegangsweg. Wel moeten de huidige kruispunten op de Randweg Noord ter hoogte van de op- en afritten van de A4 worden aangepast. Op kruispunt 1 (Randweg Noord afrit Noord A4) wordt het volgende verricht:

- Aanpassen bestaande verkeersregelininstallatie (VRI);
- Aanleg opstelstrook linksaf vanuit afrit Noord;
- Doorbreking middenberm Randweg-Noord;
- Linksaf mogelijkheid van Randweg naar oprit A4 Zuid.

Op kruispunt 2 (Randweg-Noord afrit Zuid A4) wordt het volgende verricht:

- Aanpassen bestaande VRI;
- Aanleg rechtdoor mogelijkheid Randweg Noord;
- Aanleg opstelstrook rechtsaf vanuit afrit Zuid;
- Aanleg opstelstroken rechtdoor en rechtsaf uitrit Poortgebied Bergsche Heide.

Met de meerstrooksrotondeverkenner is onderzocht of de afwikkeling van de verkeersstromen op de 2-tal locaties via rotondes afgewikkeld kunnen worden. Gezien de optredende verkeersstromen zou op beide locaties een knierotonde kunnen worden toegepast. Een knierotonde heeft echter een ruimte nodig met een diameter van ruim 60m. Gezien het aanwezige ruimtebeslag op de locatie kruispunt 2 is een knierotonde hier moeilijk in te passen. De aansluitingen van de rotonde en de Energy-hub komen hierdoor te dicht op elkaar te liggen wat niet wenselijk is. Het aanpassen/uitbreiden van de VRI-kruispunten 1 en 2 is dan ook de meest geschikte aanpassing om de verkeersstromen van en naar het poortgebied af te wikkelen op een verkeersveilige wijze. Met Rijkswaterstaat is afgesproken dat een verkeersregelininstallaties (VRI) wordt aangepast.

Conclusie verkeer

De verwachtte toenames in verkeersintensiteit zullen naar verwachtingen niet leiden tot problemen met de verkeersafwikkeling op de wegen in en rond het plangebied. Wel moeten de huidige VRI-kruispunten op de Randweg Noord ter hoogte van de toe- en afritten van A4 worden aangepast.

⁹ Quicksan verkeer Poortgebied Bergsche Heide. Sweco, december 2021.

¹⁰ Verkeer en parkeren; Poortgebied Bergsche Heide te Bergen op Zoom. Agel adviseurs, 06-04-2022.

4.4 Geluid

Aanlegfase

Tijdens de aanlegfase kan als gevolg van sloop- en bouwwerkzaamheden en het bouwverkeer geluidshinder optreden, met name bij woningen rondom het plangebied. Dit soort geluidshinder is tijdelijk (circa 1 tot 2 jaar).

Gebruiksfase: leefomgevingskwaliteit

Uit verkeersonderzoek (Stantec, april 2022¹⁰) blijkt dat de ontwikkelingen de verkeersintensiteit permanent verhogen met circa 5.521 motorvoertuigen per etmaal. Op basis van deze toename is berekend wat de gevolgen zijn op de geluidbelasting (Stantec, april 2022¹¹).

Aanleg nieuwe ontsluitingsweg en reconstructie bestaande wegen

Het planvoornemen leidt tot de aanpassing van enkele bestaande wegen en de aanleg van een nieuwe ontsluitingsweg. Voor deze wijzigingen is berekend wat daarvan het gevolg is voor de geluidbelasting bij bestaande woningen. Uit de rekenresultaten blijkt dat voor de nieuwe ontsluitingsweg voor het Poortgebied de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting van 48 dB ter plaatse van de bestaande woningen niet wordt overschreden. De hoogste geluidbelasting bedraagt 47 dB en treedt op ter plaatse van de noord- en oostgevel woning Vogelenzang 9. Ter plaatse van een viertal bouwvlakken van de woningen wordt de waarde van 48 dB wel overschreden. Voor deze bouwvlakken kan een hogere waarde aangevraagd worden indien daar op een later moment gebouwd wordt (uitbreiding huidige woningen).

Binnen het plangebied komen 2 fysieke wijzigingen voor aan bestaande wegen. Voor beide wijzigingen is een reconstructietoets uitgevoerd. Uit deze toets blijkt dat voor de wijziging van de aansluiting van de ontsluitingsweg op de Randweg Noord en de op- en afritten van de A4 sprake is van een toename van de geluidbelasting tot maximaal 2,4 dB. Op een aantal plekken ontstaat daarmee een geluidbelasting hoger dan 48 dB. Uiteindelijk is op één woning (Vogelenzang 9) sprake van een geluidbelasting waarbij sprake is van een reconstructie Wgh. Daarbij blijkt dat deze geluidbelasting voor het grootste deel wordt veroorzaakt door de A4. De ontsluitingsweg op de Randweg draagt slechts in beperkte mate bij aan de geluidbelasting (0,8 dB). Het uitvoeren van eventuele maatregelen is daarom alleen effectief op of langs de A4. Het is echter niet kostenefficiënt om maatregelen te treffen ten behoeve van één woning. Daarom is het uitgangspunt dat een hogere waarde zal worden vastgesteld.

Voor de fysieke wijziging van de aansluiting van de nieuwe ontsluitingsweg op de Moerstraatsebaan blijkt dat ter plaatse van de woningen geen sprake is van een reconstructie Wgh aangezien de geluidbelasting ook na realisatie van het plan lager is dan 48 dB. Ter plaatse van een drietal bouwvlakken is wel sprake van een reconstructie Wgh. De toename ten opzichte van het startpunt (in dit geval 48 dB) bedraagt maximaal 3 dB zodat het vaststellen van een hogere waarde tot de mogelijkheden behoort. Het treffen van geluidbeperkende maatregelen in de vorm van bron- en overdrachtsmaatregelen zijn als niet kostenefficiënt aangemerkt.

¹¹ Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaï Bestemmingsplan Poortgebied Bergsche Heide en ontsluiting 2021 te Bergen op Zoom. Stantec, 14-04-2022.

Verkeerstoename op overige wegen

De verkeerstoename op wegen die niet worden gewijzigd, kan ook leiden tot extra geluidsbelasting op bestaande woningen. Ook hiervoor is een berekening uitgevoerd. Uit de rekenresultaten blijkt dat de gecumuleerde geluidbelasting bij de meeste bestaande woningen minder dan 2 dB toeneemt. In het algemeen is een geluidstoename van minder dan 2 dB niet waarneembaar. Ter plaatse van een drietal bestaande woonadressen is sprake van een relevante toename van de geluidbelasting (meer dan 2 dB). Ter plaatse van deze woningen is echter na de toename nog steeds sprake van een "Goed" tot "Matig" akoestisch klimaat.

Conclusie geluid

Als gevolg van het planvoornemen is de geluidbelasting bij de meeste bestaande woningen gering (minder dan 2 dB). Voor een zevental bestaande woonadressen is de toename echter groter dan 2 dB (tot maximaal 6 dB bij een gecumuleerde geluidbelasting). De 'milieukwaliteit' wordt voor die woningen aangemerkt als "goed" tot "matig", waarbij de leefomgevingskwaliteit van de woning met de hoogste toename als "redelijk" wordt beschouwd.

4.5 Externe veiligheid

In het plangebied komt bij de Enegyhub een LNG-installatie (Liquefied Nitrogen Gas). Hierdoor ontstaat een groepsrisico. Het groepsrisico is maximaal een factor 0,1 ten opzichte van de oriëntatiewaarde, ofwel het groepsrisico blijft kleiner dan de oriëntatiewaarde (Adviesgroep AVIV, maart 2022¹²). Daarnaast liggen er geen (geprojecteerde) (beperkt) kwetsbare objecten binnen de contouren voor het plaatsgebonden risico van 10-6/jr, noch binnen de door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gestelde effectafstand voor LNG-tankstations van 50 meter.

Ook ligt het plangebied vlak bij de transportroutes A4 en Randweg Noord, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het invloedsgebied van deze transportroutes ligt over het plangebied. Door de ontwikkeling van het Poortgebied Bergsche Heide neemt de populatie mensen binnen het invloedsgebied toe. In de dagperiode gaat het om een toename van 1.201,5 personen en 456,4 personen in de nachtperiode. Op grond van artikel 8 lid 2 van het Bevt is voor beide transportroutes een verantwoording van de toename van het groepsrisico noodzakelijk. Er is onderzoek gedaan naar de hoogte van het groepsrisico (Stantec, december 2021¹³).

Uit de resultaten van de groepsrisicoberekeningen blijkt dat de ruimtelijke ontwikkeling voor beide transportroutes een toename geeft van de hoogte van het groepsrisico maar dat de oriëntatiewaarde ruim wordt onderschreden. Voor de Rijksweg A4 is in de toekomstige situatie sprake van een oriëntatiewaarde van 0,147 x OW en voor de Randweg Noord van 0,171 x OW. Voor beide transportroutes is het van belang om vanwege de ligging van het plangebied binnen het invloedsgebied van een transportroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen bij de ruimtelijke uitwerking van het plan o.a. rekening te houden met de mogelijkheden tot zelfredzaamheid van de personen binnen het

¹² Risicoanalyse / LNG-tankstation Bergen op Zoom. Adviesgroep AVIV, 4 maart 2022.

¹³ Groepsrisicoberekening Transportroute A4 en Randweg Noord; Poortgebied Bergsche Heide te Bergen op Zoom. Stantec, december 2021.

plangebied, de inzetbaarheid van de hulpdiensten en de mogelijkheden tot bestrijdbaarheid bij calamiteiten.

Conclusie externe veiligheid

Vanwege de LNG-installatie in de energyhub ontstaat er een groepsrisico. Dit groepsrisico ligt onder de oriëntatiewaarde. Verder liggen er geen (geprojecteerde) (beperkt) kwetsbare objecten binnen de contouren voor het plaatsgebonden risico van 10-6/jr, noch binnen de door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gestelde effectafstand voor LNG-tankstations van 50 meter. Binnen het invloedsgebied van de A4 en de Randweg Noord neem het groepsrisico ook toe. De oriëntatiewaarde wordt ook hier echter niet overschreden. Het planvoornemen leidt niet tot belangrijk nadelige effecten op het gebied van externe veiligheid.

4.6 Luchtkwaliteit

Uit verkeersonderzoek (Stantec, april 2022¹⁰) blijkt dat de ontwikkelingen de verkeersintensiteit permanent verhogen met circa 5.521 voertuigverplaatsingen per etmaal. In een luchtkwaliteitsonderzoek is bekeken wat daarvan het gevolg is voor de luchtkwaliteit (Stantec, april 2022¹⁴).

Uit de rekenresultaten blijkt dat ter plaatse van de toetspunten de hoogst berekende toename van de jaargemiddelde concentratie van stikstofdioxide (NO₂) 0,30 µg/m³ bedraagt. De toename is minder dan 3% van de grenswaarde (1,2 µg/m³) zodat er sprake is van een NIBM¹⁵ situatie voor NO₂. Tevens blijkt dat als gevolg van de planontwikkeling de toename van de NO₂-concentratie niet zal leiden tot een overschrijding van de grenswaarden voor NO₂.

Tevens blijkt dat ter plaatse van de toetspunten de hoogst berekende toename van de jaargemiddelde concentratie fijnstof (PM₁₀) 0,1 µg/m³ bedraagt. De toename is minder dan 3% van de grenswaarde (1,2 µg/m³) zodat er sprake is van een NIBM situatie voor PM₁₀. Tevens blijkt dat als gevolg van de planontwikkeling de toename van de PM₁₀-concentratie, alsmede het aantal overschrijdingsdagen, niet zal leiden tot een overschrijding van de grenswaarden voor PM₁₀. Uit analyses van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) blijkt dat wanneer vanaf 2011 aan de grenswaarden voor PM₁₀ wordt voldaan, er naar verwachting in 2015 ook aan de grenswaarde voor PM_{2.5} zal worden voldaan. Dit betekent dat wanneer uit het luchtonderzoek blijkt dat zich in de onderzochte zichtjaren geen overschrijdingen van de jaar- en 24-uurgemiddelde grenswaarden voor PM₁₀ voordoen, op basis van de huidige wetenschappelijke inzichten aangenomen mag worden dat in het onderzoeksgebied geen overschrijdingen zullen optreden van de jaargemiddelde concentratie grenswaarde voor PM_{2.5} vanaf 2015. Dit beeld wordt bevestigd op de kaart behorende bij de NSL monitoringstool.

Conclusie luchtkwaliteit

De grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2.5}) worden als gevolg van het planvoornemen niet overschreden. Het planvoornemen kan worden gezien als een project dat niet in betekende mate bijdraagt (NIBM) en zal niet leiden tot overschrijding van de grenswaarden.

4.7 Cultuurhistorie en landschap

Het plangebied kent geen beschermde monumenten of cultuurhistorische waarden. Het planvoornemen kent daarmee geen belangrijk nadelige effecten op cultuurhistorische waarden.

¹⁴ Onderzoek luchtkwaliteit, Bestemmingsplan Poortgebied Bergsche Heide en ontsluiting 2021 te Bergen op Zoom. Stantec, 14-04-2022.

¹⁵ Het is vastgelegd in 'Besluit niet in betekende mate bijdragen' (luchtkwaliteitseisen) wanneer sprake is van NIBM.

De provincie Noord-Brabant heeft het gebied wel aangewezen als 'Landschap van allure'. Het betreft de Brabantse Wal, onderdeel van het project 'De Zoom'. Onderdeel van het project 'De Zoom' zijn vier gebiedsontwikkelingen, de zogenaamde parels aan De Zoom: Landgoed Lievensberg, Bergsche Heide, Landgoed Wouwse Plantage en Landgoed Visdonk. Deze gebieden dienen als recreatieve poort. Door de clustering bij deze poorten blijft de rust in de rest van de Brabantse Wal behouden en wordt de recreatiedruk op het gebied beter verdeeld. Bij deze recreatieve poorten gaat het om opvang en geleiding van recreanten naar de omgeving toe, mede vanwege de gewenste rust en noodzakelijke bescherming van wettelijk beschermde soorten. De route van de turf verbindt de parels aan de Zoom. Om dit optimaal te kunnen laten functioneren worden de routestructuren in de verschillende gebieden (Landgoed Lievensberg, Bergsche Heide, Landgoed Wouwse Plantage en Landgoed Visdonk) aangepast en vanuit de recreatieve poorten kan de bezoeker de achterliggende natuurgebieden bezoeken.

De ontwikkeling van Landschapspark de Bergsche Heide is een cruciaal onderdeel om de doelstellingen voor de Brabantse Wal te kunnen bereiken. Het gebied krijgt een poortfunctie. De strategische ligging, op de kop van het natuurgebied, nabij Bergen op Zoom en goed ontsloten door de rijkswegen A4 en A58 maakt deze locatie zeer geschikt als recreatieve poort. De directe aansluiting op de route van de Zoom zorgt voor een goede aansluiting met de overige 'parels'. Als gevolg van het planvoornemen treden daardoor geen belangrijk nadelige effecten op de Brabantse Wal op.

Conclusie cultuurhistorie en landschap

Als gevolg van het planvoornemen treden geen belangrijk nadelige effecten op cultuurhistorische of landschappelijke waarden op.

4.8 Archeologie

In het plangebied is vrijwel overal sprake van een lage archeologische verwachting. Alleen in het zuidwestelijk deel van het plangebied van het Poortgebied (zie afbeelding 3.2 in paragraaf 3.4) en in het zuidelijk deel van het natuurcompensatiegebied Kraggeloo (gebied A in figuur 2.3 in paragraaf 2.2.3), is sprake van een middelhoge archeologische verwachting. Voor die gedeeltes wordt in het bestemmingsplan een archeologische dubbelbestemming opgenomen. In de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd onder welke voorwaarden ingrepen in dit gebied zijn toegestaan.

Conclusie archeologie

Het grootste deel van het plangebied kent geen archeologische verwachtingswaarde. Daar waar sprake is van een middelhoge verwachtingswaarde, is in het bestemmingsplan een archeologische dubbelbestemming opgenomen. Bij nieuwe ontwikkelingen moet hier aan getoetst worden en is, indien de voorwaarden worden overschreden, een omgevingsvergunning nodig voor de aanlegactiviteit. De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend indien is aangetoond dat geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het in de grond aanwezige archeologisch materiaal. Daarmee worden belangrijk nadelige effecten op archeologische waarden voorkomen.

4.9 Aardkundige waarden

Het plangebied kent geen aardkundige waarden. Activiteiten in het plangebied zullen geen effect hebben op de aardkundige monumenten of waardevolle gebieden die buiten het plangebied aanwezig zijn.

Conclusie aardkundige waarden

Vanwege de afstand tussen het plangebied en de aardkundige monumenten en waardevolle gebieden, zullen geen belangrijk nadelige gevolgen optreden op de aardkundige waarden rondom het gebied.

4.10 Bodem

De voorgenomen ontwikkeling brengt geen activiteiten met zich mee die kunnen leiden tot verontreiniging van (grond)water. Mogelijk is in het plangebied wel asbest aanwezig. Hier vindt nader onderzoek naar plaats. Mocht dit leiden tot sanering, dan zal dat een positief effect hebben op de bodemkwaliteit.

Conclusie bodem

Er worden geen functies mogelijk gemaakt die leiden tot sterke verontreiniging van de bodem. De eventuele saneringsplicht van reeds aanwezige bodemverontreiniging zal leiden tot een positief effect op de bodemkwaliteit. Er treden derhalve geen belangrijk nadelige effecten op.

4.11 Water

Het plangebied kent geen grote oppervlaktewateren. Op relatief korte afstand (ca. 500 meter) vanaf het plangebied ligt een grondwaterbeschermingsgebied (zie figuur 3.5 in paragraaf 3.7). Binnen het plangebied levert dit geen beperkingen op voor de voorgenomen ontwikkeling. De functies leiden niet tot sterke verontreiniging van het grondwater.

In de huidige situatie is het plangebied nagenoeg volledig onverhard en infiltreert het regenwater ter plaatse direct in de ondergrond. Ten gevolge van de toekomstige ontwikkelingen zullen er verschillende typen verharding in de gebieden worden toegepast. In het bestemmingsplan zijn, ten behoeve van de ontwikkelingen in het gebied, omgevingskwaliteitseisen opgenomen om te zorgen voor een passende vorm van waterretentie conform de eisen van de gemeente en het waterschap. Wanneer aan deze eisen wordt voldaan, treedt er geen significant verdrogend effect heeft op de ter plaatse aanwezige beschermde gebieden waterberging. Op basis van de waterparagraaf in het bestemmingsplan bestaat er geen aanleiding om belangrijk nadelige effecten te verwachten.

Conclusie water

De realisatie van de voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot belangrijk nadelige gevolgen op oppervlaktewater, grondwater of bodemkwaliteit.

5. Conclusie t.a.v. mogelijk aanzienlijke milieueffecten

5.1 Doel van deze aanmeldingsnotitie

De m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag (gemeente Bergen op Zoom) om te bepalen of bij de voorgenomen activiteit mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. In deze aanmeldingsnotitie wordt op objectieve wijze de informatie verzameld en gepresenteerd die voor deze afweging noodzakelijk is. Op basis van de informatie in de aanmeldingsnotitie besluit het bevoegd gezag of een uitgebreidere m.e.r.-procedure nodig is.

Het initiatief bestaat uit de realisatie van een ontsluitingsweg, een hotel en een parkeervoorziening met horecagelegenheden / energyhub / tankstation en de herontwikkeling van het bestaande recreatiepark (150 recreatiewoningen, 65 chalets/stacaravans, 6 boomhutten en een natuurspeelbos) en de aanleg van natuurcompensatie (D 11.2, D 10 en D 9 van het Besluit m.e.r.).

Het bevoegd gezag beslist op basis van deze aanmeldingsnotitie of belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn. De m.e.r.-beoordeling kent een 'nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen nadere m.e.r. nodig is tenzij belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn als gevolg van het project.

5.2 Conclusie aanmeldingsnotitie

In de tabellen 2.1, 3.1 en 4.1 zijn alle criteria behandeld zoals benoemd in Bijlage III van de Europese Richtlijn. Dit biedt de basis voor de m.e.r.-beoordeling. In met name hoofdstuk 4 is een beschrijving gegeven van de potentiële effecten van de activiteit. Hieruit blijkt dat op de volgende punten effecten te verwachten zijn:

Waarde	Effect	Maatregel
Natuur Het gebied ligt op minimaal 800 meter van Natura 2000-gebieden. Verder ligt het plangebied in NNB en in de Groenblauwe mantel. In het plangebied zijn verder beschermde soorten	Het planvoornemen leidt zonder maatregelen tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige leefgebieden en habitattypen van de Brabantse Wal en de Oosterschelde. Verder wordt door het planvoornemen NNB en Groenblauwe mantel	De voorgenomen ontwikkeling heeft na het nemen van maatregelen geen belangrijk nadelig effect op in de omgeving aanwezige beschermde natuurgebieden. De benodigde maatregelen worden geborgd door de aan te vragen vergunning in het

Tabel 5.1

Samenvatting van de potentiële effecten en de maatregelen die daarbij worden voorzien

aanwezig, zoals vogels, vleermuizen, kleine marterachtigen en amfibieën.	aangetast, waaronder de kap van bomen. Tot slot kunnen negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op algemene broedvogels, vleermuizen, kleine en grote marterachtigen en levendbarende hagedis, poelkikker, rugstreeppad en alpensalamander niet worden uitgesloten.	kader van de Wet natuurbescherming (interne en externe saldering Natura 2000) en door het bestemmingsplan (aanleg natuurcompensatie NNB, Groenblauwe mantel en bomenkap). Om belangrijk nadelige effecten op beschermde soorten te voorkomen moeten maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen worden geborgd door de aan te vragen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming.
Verkeer Verkeersafwikkeling van en naar de A4.	Op de afrit van de A4 reikt de opstelruimte tot de rijkstrook van de A4. Dit is een onwenselijke situatie vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid.	De huidige VRI-kruispunten op de Randweg Noord ter hoogte van de toe- en afritten van de A4 worden aangepast.
Geluid In en rondom het plangebied en langs de toeleidende wegen staan enkele woningen.	Als gevolg van de verkeerstoename en de aanleg/reconstructie van wegen neemt de geluidbelasting op bestaande woningen toe. De maximale gecumuleerde toename is circa 6 dB. De leefomgevingskwaliteit blijft na deze toename "goed" tot "matig".	Geluidbeperkende maatregelen in de vorm van bron- en overdrachtsmaatregelen zijn als niet kostenefficiënt aangemerkt. Wel moeten voor enkele woningen mogelijk hogere waarden worden aangevraagd.
Archeologie Het plangebied kent een klein gebied met een middelhoge verwachting op aanwezigheid van archeologische waarden.	Het is niet uitgesloten dat bij grondwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen.	Het bestemmingsplan heeft een dubbelbestemming Waarde – Archeologie. Daaruit volgt een onderzoeksplicht voorafgaand aan realisatie van nieuwbouw.

5.3 Conclusie over aanzienlijke milieueffecten

In paragraaf 1.3.3 is onderbouwd dat gebruik gemaakt kan worden van artikel 3 Besluit m.e.r.. Daarbij is bij het derde criterium (geen aanzienlijke milieueffecten) verwezen naar de resultaten van deze aanmeldingsnotitie.

Nu uit de passende beoordeling volgt dat er – na het treffen van de nodige mitigerende maatregelen – sprake is van een afname van stikstofdepositie op de onderzochte Natura 2000-gebieden én er in voldoende mate invulling is gegeven aan de compensatieplicht voor het Natuurnetwerk Brabant (NNB), is er geen sprake van belangrijk nadelige gevolgen voor natuur. Ook voor verkeer worden na het treffen van de maatregelen geen belangrijke nadelige effecten meer verwacht. De effecten van geluid zijn bij de meeste woningen gering en veelal niet waarneembaar. Daar waar de geluidtoename groter is, blijft sprake van een leefomgevingskwaliteit die als 'redelijk' wordt beschouwd. Gezien het geringe aantal woningen waar het over gaat, wordt het effect niet als belangrijk nadelig beschouwd. De kans dat effecten op archeologische waarden optreden is gering (gezien de in het algemeen lage verwachtingswaarde en de beperkte grootte van het gebied met een middelhoge verwachtingswaarde).

Samengevat is de conclusie dat er geen aanzienlijke milieueffecten worden verwacht.

Bijlage 1: Artikel 3 Besluit m.e.r.

In paragraaf 1.1.3 van deze aanmeldingsnotitie wordt verwezen naar artikel 3 van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In paragraaf B1.1 is het betreffende artikel overgenomen, inclusief de tekst hierover uit de Nota van Toelichting. In B1.2 wordt de definitie van 'klein gebied' toegelicht.

B1.1: artikel 3 Besluit milieueffectrapportage

Artikel 3 bevat de volgende regels:

1. Als categorieën van gevallen als bedoeld in artikel 7.2a, tweede lid, van de wet, worden aangewezen de vaststelling of wijziging van een plan waarvoor bij de voorbereiding een passende beoordeling moet worden gemaakt op grond van artikel 2.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming en:
 - a. dat het gebruik bepaalt van kleine gebieden indien:
 - 1°. voor dat plan een bestuursorgaan van een gemeente het bevoegd gezag is;
 - 2°. de omvang van het gebied in verhouding tot het totale grondgebied van de gemeente klein is en;
 - 3°. het bevoegd gezag heeft beoordeeld dat de vaststelling of wijziging van dat plan geen aanzienlijke milieueffecten heeft; of
 - b. waarbij sprake is van kleine wijzigingen van een plan en het bevoegd gezag heeft beoordeeld dat die wijzigingen geen aanzienlijke milieueffecten hebben.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een plan dat betrekking heeft op een activiteit, aangewezen krachtens artikel 7.2, eerste lid, onder a, van de wet.

In de Nota van Toelichting¹⁶ op deze wijziging is het volgende aangegeven:
Met dit artikel wordt het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd, waarbij invulling wordt gegeven aan artikel 7.2a, tweede lid, van de Wet milieubeheer. Met dat artikel is beoogd een mogelijkheid te scheppen dat in bepaalde gevallen de verplichting tot het verrichten van een passende beoordeling niet automatisch betekent dat ook een milieueffectrapport voor een plan moet worden gemaakt.

Deze situaties zijn niet nieuw en hebben in 2010 geleid tot een bepaling in de Wet milieubeheer die de mogelijkheid biedt om bij algemene maatregel van bestuur categorieën van gevallen aan te wijzen waarin sprake is van kleine gebieden en kleine wijzigingen die geen aanzienlijke milieueffecten hebben, die kunnen worden uitgezonderd van de plan-mer-plicht als die plan-mer-plicht alleen volgt uit de passende beoordeling (artikel 7.2a, tweede lid, van de Wet milieubeheer). De smb-richtlijn biedt namelijk in artikel 3, derde lid, de mogelijkheid tot het uitvoeren van een voorafgaande plan-mer-beoordeling om zo te bepalen of er aanzienlijke milieueffecten kunnen zijn. De bepaling uit de Wet milieubeheer is echter nooit uitgewerkt. Onder de Omgevingswet is voorzien in een vergelijkbare delegatiegrondslag (artikel 16.36, derde lid, van de Omgevingswet) die wel wordt uitgewerkt (zie artikel 11.1 van het Omgevingsbesluit).

¹⁶ Besluit van 9 december 2020 tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en het Besluit milieueffectrapportage (Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (twintigste tranche)), Stb. 17 december 2020, nr. 528.

B1.2: Definitie 'Kleine gebieden'

Om gebruik te kunnen maken van artikel 3 Bm moet worden onderbouwd dat er sprake is van een 'klein gebied' of een 'kleine wijziging'. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft hierover in een uitspraak van 21 december 2016¹⁷ het volgende gezegd:

- De omvang van het gebied moet gering zijn vergeleken met het grondgebied van de desbetreffende lokale instantie.
- Het gaat bij die omvang zuiver om een kwantitatief criterium, namelijk de oppervlakte van het gebied waarop het plan of programma betrekking heeft, ongeacht de milieueffecten.
- Het Hof maakt niet duidelijk hoe gering het gebied moet zijn. Hier is dus interpretatieruimte.
- In een andere uitspraak concludeert A-G Kokott op 8 september 2016¹⁸:
 - Bijgevolg rijst aansluitend de vraag tot welke omvang gebieden als „klein” kunnen worden beschouwd.
 - In dit verband moet allereerst worden vastgesteld dat de Uniewetgever geen concrete grenswaarde heeft geformuleerd. De lidstaten beschikken derhalve over een beoordelingsmarge bij de vaststelling van dergelijke grenswaarden. Deze beoordelingsmarge wordt slechts beperkt door hetgeen bij een natuurlijke geesteshouding nog als „klein” gebied kan worden aangemerkt.
 - Verder moet worden bedacht dat een gebied alleen in vergelijking met een referentie-eenheid als klein kan worden gekwalificeerd.
 - Als referentie-eenheid komen mijns inziens in beginsel drie gebieden in aanmerking: het hele gebied van de Unie, waardoor een concrete, voor alle lidstaten geldende „kleine” oppervlakte zou kunnen worden bepaald, de oppervlakte van de betrokken lidstaat en ten slotte de oppervlakte die valt binnen de bevoegdheid van het betrokken lokale bestuursniveau.
 - Aangezien het gebruik van kleine gebieden naast de bepaling op lokaal niveau als voorwaarde wordt gesteld, dus ter verdere beperking hiervan, moet derhalve de binnen de bevoegdheid van het betrokken lokale bestuursorgaan vallende oppervlakte als relevante referentie-eenheid worden gebruikt. Het gebied dat in vergelijking met het gebied van de hele lidstaat of zelfs van de Unie als klein moet worden beschouwd, zal namelijk in de regel groter zijn dan het gebied dat binnen de bevoegdheid van een lokaal bestuursorgaan valt.
 - Dit brengt weliswaar mee dat wat als klein gebied wordt aangemerkt, afhangt van de verdeling van de bevoegdheden en de afbakening van de lokale en (daarvan onderscheiden) regionale niveaus in de lidstaten. Dit is evenwel een noodzakelijk, zoniet zelfs gewenst gevolg van de ontbrekende harmonisatie respectievelijk concretisering in artikel 3, lid 3, van de SMB-richtlijn en de verwijzing naar het lokale niveau.
 - **In dit kader lijkt een oppervlakte van ten hoogste 5 % van het binnen de bevoegdheid van het lokale bestuursniveau vallende gebied als richtcijfer te kunnen dienen voor hetgeen bij een natuurlijke geesteshouding nog net als „klein” gebied kan worden aangemerkt.** Bij territoriaal zeer grote lokale openbare lichamen zal evenwel in de regel onder dit richtcijfer moeten worden gebleven.

¹⁷ HvJ EU 21 december 2016, C-444/15, ECLI:EU:C:2016:978.

¹⁸ Conclusie A-G Kokott bij de zaak HvJ EU C-444/15, ECLI:EU:C:2016:665.